Geleceği bilmenin yolu

Astroloji şimdiye kadar gizemli ve herkesin anlayamayacağı çok özel bir alan olarak biliniyordu. Son yapılan araştırmalarla bilimsel olarak ele alındı. Aşağıda konuyla ilgili olarak yayınlayacağımız ilk yazıda "horoskop"un ne gelecek olayların ölçüde işe yaradığ

HER GÜN, milyonlarc
gezdirirken "Yıldızınız
lık altında yazılanlara
Üstelik hesaplara göre o
fazlası burada söylenen
sohbet toplantısında laf
bir yere gelir:

"Burcunuz nedir?"
"Aman ne iyi, sizinle iyi
burcundanım da!"

Horoskopun önemi

Astroloji denince insanı
lar geliyor. Hepsi bur
Aslına bakarsanız, sade
rip atmak tamamen yan
doğduğu gün, ay, sene v
özel olarak hesapla
önemli. Bu bir çeşit gö
doğum anındaki Ay, Gü
rin konumlarına göre h
oluyor. Yani, doğduğun
nuz yerden göğün durur
ren bir harita bu horosk

Burçlar gerekli!

Şimdi bu durumda,
burcundanım" demekle 2
sında doğduğunuzu beli
söylenmiş olmuyor. Am
Ekim'de doğdum" diye c

5 Şubat'ta doğdum" diye
komik konuşma biçi-
için *"Yani siz Terazi'*
züyle lafını tamamlayıp
kazandırmak zorunda

ar, en azından konuyu
halk arasında sözü edi-
sıl yönünün çok farklı
iç olmazsa, astrolojinin
"Bakalım yıldızınız ne diyor?" gibi bir konuyla ilgisi olmadığını bilirler. Zaten, astrolojik hesapların içinde yıldızlarla ilgili bir şey de yoktur. Ama buna rağmen, bilim adamlarından gelen karşıt görüşlerin çoğu da bu gibi yanlış anlaşılmaya dayanıyor.

Mesela, ünlü İngiliz Gökbilimcisi Dr. **Harold Spencer Jones** bir yazısında bu konuda şunları yazıyor:

"Şurası kesindir ki, ne yıldızları gözlemleyen bir astrolog gördüm, ne de yıldızları bilim-

Bir zamanlar Meksika'daki Tenochtitlan piramidinin ortasında duran büyük dairevi "takvim taşı." İç içe iki Zodyak çemberi Maya yılının bütün günlerini gösteriyor (solda).

Geleceği bilmenin yolu

Astroloji şimdiye kadar gizemli ve herkesin anlayamayacağı çok özel bir alan olarak biliniyordu. Son yapılan araştırmalarla bilimsel olarak ele alındı. Aşağıda konuyla ilgili olarak yayınlayacağımız ilk yazıda "horoskop"un ne olduğunu ve gelecek olayların tahmininde ne ölçüde işe yaradığı inceleniyor.

HER GÜN, milyonlarca insan gazeteye göz gezdirirken "Yıldızınız diyor ki" gibi bir başlık altında yazılanlara bakmadan edemez. Üstelik hesaplara göre okuyucuların % 60'tan fazlası burada söylenenlere inanıyor. Birçok sohbet toplantısında laf döner dolaşır ve hep bir yere gelir:

"Burcunuz nedir?" "Ben Terazi'yim." "Aman ne iyi, sizinle iyi anlaşacağız, ben Kova burcundanım da!"

Horoskopun önemi

Astroloji denince insanın aklına hemen burçlar geliyor. Hepsi bundan ibaretmiş gibi. Aslına bakarsanız, sadece burçlarla işi kestirip atmak tamamen yanlış. Her bir insan için, doğduğu gün, ay, sene ve saatiyle dakikasına özel olarak hesaplanan *"horoskop"*lar önemli. Bu bir çeşit gök haritası, ama tam doğum anındaki Ay, Güneş ve diğer planetlerin konumlarına göre hazırlanmış bir harita oluyor. Yani, doğduğunuz anda, bulunduğunuz yerden göğün durumu ne ise, onu gösteren bir harita bu horoskop!

Burçlar gerekli!

Şimdi bu durumda, mesela *"Ben Terazi burcundanım"* demekle 24 Eylül-23 Ekim arasında doğduğunuzu belirtmekten fazla bir şey söylenmiş olmuyor. Ama, karşınızdakine *"10 Ekim'de doğdum"* diye cevap verseydiniz, o da *"Aman ne iyi, ben de 15 Şubat'ta doğdum"* diye karşılık veremezdi. Bu komik konuşma biçimini yoluna koymak için *"Yani siz Terazi'siniz, ben de Kova"* sözüyle lafını tamamlayıp sohbete bir anlam kazandırmak zorunda kalacaktı.

"Mars, geceleyin Akrep burcuna, gündüzün de Koç burcuna hükmeder. Etkisi erkeksi işlerde ortaya çıkar: Kılıç düellosu, beden hareketleri ve savaş sanatı gibi." "De Sphaera" adlı 15. yüzyıla ait astrolojiyle ilgili bir incelemeden resim (üstte).

Bir zamanlar Meksika'daki Tenochtitlan piramidinin ortasında duran büyük dairevi "takvim taşı." İç içe iki Zodyak çemberi Maya yılının bütün günlerini gösteriyor (solda).

Yıldızlarla ilgisi yok

Astrolojiden anlayanlar, en azından konuyu biraz bilenler bu gibi halk arasında sözü edilen burçlar ile işin asıl yönünün çok farklı olduğunu görürler. Hiç olmazsa, astrolojinin "Bakalım yıldızınız ne diyor?" gibi bir konuyla ilgisi olmadığını bilirler. Zaten, astrolojik hesapların içinde yıldızlarla ilgili bir şey de yoktur. Ama buna rağmen, bilim adamlarından gelen karşıt görüşlerin çoğu da bu gibi yanlış anlaşılmaya dayanıyor.

Mesela, ünlü İngiliz Gökbilimcisi Dr. **Harold Spencer Jones** bir yazısında bu konuda şunları yazıyor:

"Şurası kesindir ki, ne yıldızları gözlemleyen bir astrolog gördüm, ne de yıldızları bilim-

Şimdi British Museum'da duran bu tahta mumya sandukası eski Mısır'ın Teb şehrinden kalma ve bir zamanlar Şeyh Abdül-Kurna'nın lahdi olarak da kullanılmış. Burç işaretleri ile çevrelenmiş olarak Tanrıça Nut'u gösteriyor (solda).

Güneş'in burçlara ait takımyıldızlarda görünüşü. Dünya Güneş'in etrafında 12 ayda bir elips çizer. Eğer gün ışığında Güneş'in arkasındaki yıldızları görmek mümkün olsaydı, her ay Güneş'i belirli bir takımyıldızın içinde görecektik. Gece yarısı göğün güneyine baktığımızda, Güneş'in o gün durduğu yerin tam 180° karşıtındaki yıldızları görürüz (altta).

sel olarak inceleyen birisinin astrolog olduğunu."

Aslında anlaşılıyor ki, astrolojiyi tam bir batıl inanç olarak niteleyenlerin çoğu, bu konuyu doğru dürüst inceleme zahmetinde bile bulunmamış kişilerdir. Gazetelerdeki "Yıldızınız diyor ki" köşesine inanmak ne denli safdillikse, entelektüellerin aşağılayıcı davranışları da o kadar dar görüşlülüktür, denebilir.

Kadim bir bilim: Astroloji

Gerçekte, astroloji, bilimlerin en eskileri arasındadır. 2000 yıldan fazla bir süre gök bilimle aynı sayılmış. İlk kez Babil krallığı zamanında ortaya çıkıyor. Eski Mısır'da ise çok yaygınlaşıyor. Eski Yunanlılar ve Romalılar tarafından da uygulanıyor. Diğer birçok bilimler gibi Araplar sayesinde günümüze kadar geliyor. Bilim olarak ayrıca eskiden Çin, Hindistan ve Orta Amerika'da da uygulanmış olduğu biliniyor.

Astrolojinin temelindeki ilke, Eski Mısırlı bir ermiş olan **Hermes Trismegistos**'in **(Ulu Hermes)** ortaya attığına inanılan ünlü bir deyimle belirtilir:

"Aşağıda olanlar yukarıdaki gibidir."

Yani, göklerde olup bitenler yeryüzündeki olayların durumunu yansıtır. Yunancada "gezegen" anlamına gelen planetleri, eski astrologlar yıldızlı göğün üzerinde maksatlı veya anlamlı olarak dolaşan Tanrı'lar zannetmişler. Onlara göre, bu erişilmez Tanrı'ların davranışları da yeryüzündeki insanların durumunu gösterebilirmiş.

Zodyak'ın 12 burcu

Daha sonra, astrologlar görmüşler ki, bu planetler gökyüzünde çok dar bir yolda hareket ediyorlar. Ekliptik denilen ve Güneş'in gökyüzünde çizdiği çemberden hiçbir zaman

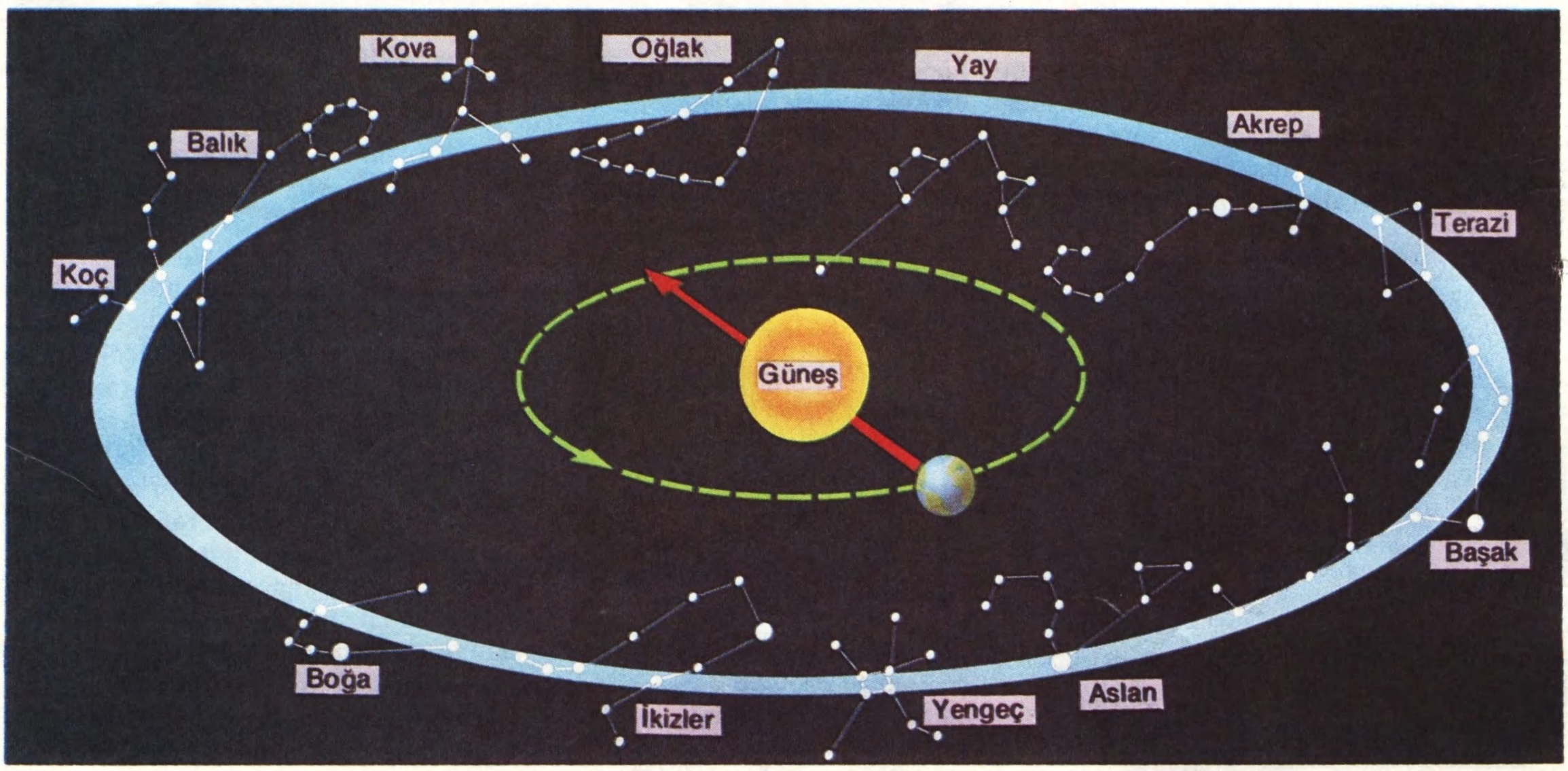

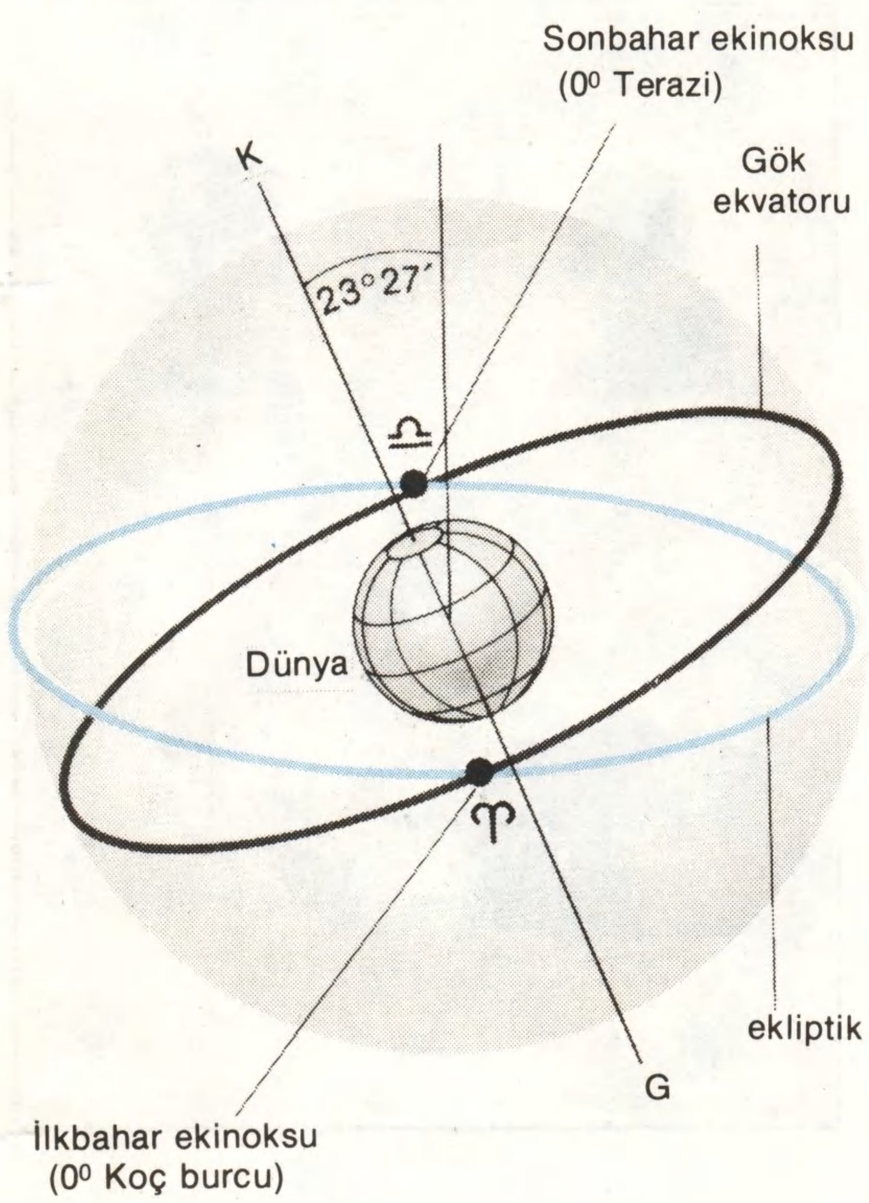

Bütün basit astronomik ve denizcilik hesaplarında Dünya gök küresinin tam ortasında duruyormuşçasına düşünülür. Dünya'nın ekvatoru da gök ekvatoruna karşılıktır. Güneş'in görünen hareketi de gökyüzünde ekliptik çemberini takip eder. Bu ikisinin arasında da 23° 27' lık bir açı vardır. Ekinokslar bu iki çemberin kesiştiği noktalardır. Biri ilkbahar başlangıcını diğeri de sonbahar başlangıcını gösterir (solda).

uzaklaşmadan yol alıyorlar. Bu ekliptik çemberinin bulunduğu gökyüzü kuşağında görülen yıldız kümeleri ile planetlerin yerlerini belirlemeye çalışmışlar.

Güneş bu çemberi bir yılda tamamlarken 12 defa yeniay başladığı için de, 12 yıldız kümesi ayırarak, ekliptiği 12 burcun adı ile belirtmişler. O zamanlar bu burçların her biri ay ismi olarak kullanılıyormuş. Eski Babil'de, astrolojinin ortaya çıktığı devirlerde bu 12 yıldız kümesinin her birine efsanelerden seçilen hayvanların ve kişilerin adları verilmiş. Böylece "Zodyak" denilen burçlar kuşağı veya Yunancadaki karşılığı ile "hayvanlar çemberi" ortaya çıkmış...

Yıldız kümeleri yer değiştiriyorlar

Aslına bakarsanız, bu 12 yıldız kümesi eşit aralıklarla gökyüzünde yer alıyorlar. Biçim olarak da çok azı, verilen ada uygun bir görünüm taşıyor. Üstelik, en kötüsü, mesela Mars, Koç burcunda dendiği zaman, gece göğe baktığımızda Koç yıldız kümesinin önünde Mars'ı görmemiz gerekir. Ama, durum biraz değişik. Üç veya dört bin sene önce olsaydı, Koç burcu diye ayrılan yerde Koç yıldız kümesini bulabilirdik. Fakat zamanla bu yıldız kümeleri geriye kaymış bir durumdadır.

Bunun sebebi bugün biliniyor. Güneş ve diğer planetler aslında Dünya'nın etrafında dönmüyorlar. Diğer planetler gibi Dünya da Güneş'in etrafında dönüyor. Dünya'nın bu hareketinden dolayı, göğe baktığımızda Güneş'i her ay bir burçtan diğer burca geçerken görüyoruz.

Eskiden yerleri başkaydı!

Ancak, Dünya, Güneş'in etrafında dolanırken 23⁰27'lık bir eğim ile kendi çevresinde döner. Kuzey kutbu Güneş'e doğru yöneldiğinde kuzey bölgesinde yaz mevsimi vardır ve günler uzundur. Kışın da kuzey kutbu Güneş'in aksi yönüne eğildiği için günler kısa olur. Gün ile gecenin eşit olduğu zamana bir yılda ancak iki kere rastlanır. Bunlar da ilkbahar ve sonbahar başlangıçlarıdır. Ekinoks denilen bu durum ortalama 20-21 Mart ve 22-23 Eylül'de gerçekleşir.

Dört bin yıl önce astrolojinin başladığı devirlerde, ilkbahar ekinoksunda Güneş ekliptik üzerinde Koç burcuna girerken, Koç yıldız kümesi burada bulunuyordu. Yaklaşık iki bin yıl önce, Güneş'in ilkbahar ekinoksunda ekliptik üzerinde bulunduğu nokta da Koç burcunun 0⁰ derecesi, sonbahar ekinoksundaki noktada Terazi burcunun 0⁰ derecesi diye belirlenmişti.

Kova burcu çağı

Yukarıda da belirtildiği gibi, Dünya'nın Güneş etrafında dönerken kendine has bir eğikliği var. Ama iş bu kadarıyla kalmıyor.

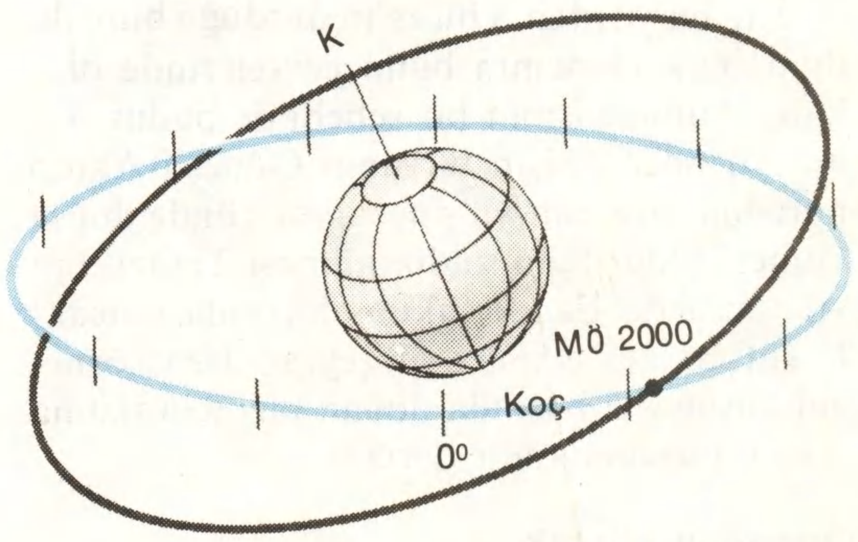

Ekinoks presesyonu olarak bilinen olay, ilkbahar ve sonbahar ekinoksları gece ile gündüzün eşit olduğu iki ayrı gündür. Dünya eksenindeki yavaş yavaş devinim yüzünden her yıl ekinoks noktasında Güneş biraz daha farklı bir yerde bulunuyor. Yaklaşık 4000 yıl önce, Güneş ilbahar ekinoksunda Koç'a yaklaşıyordu (sağda, üstte). Zamanla geriye doğru kaydı ve ikibin yıl geçtikten sonra Koç'un başlangıcında yer aldı (sağda, ortada). Daha sonra da Balık'a doğru kaymaya başladı. Bu sırada, Güneş'in ilkbahar noktasındaki yeri Koç'un ilk derecesi olarak belirlendi. O zamandan beri de aynı terim kullanılır oldu. Ekinoks günümüze kadar Balık'ta epey yol katetmiş durumda ve yaklaşık yirmi yıl içinde Kova'ya girmiş olacak (sağda, altta). Fakat, ilkbahar noktası her zamanki gibi yine Koç'un ilk derecesi olarak bilinecek.

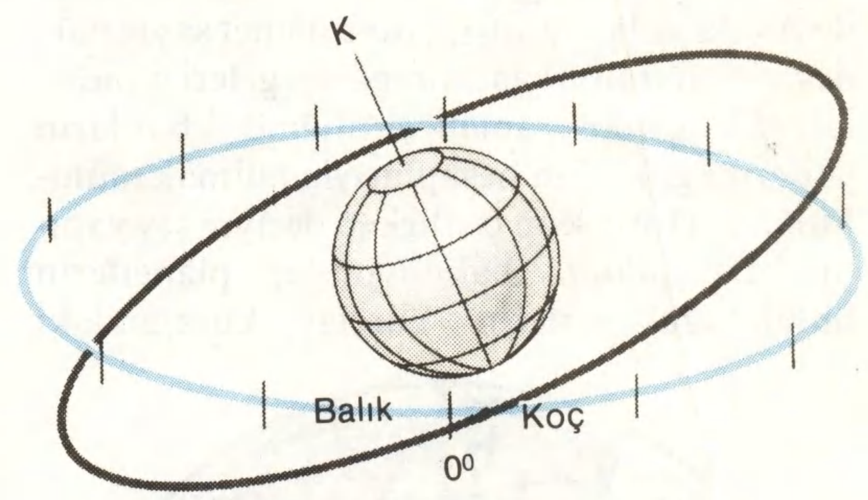

Topacın da hızla dönerken de böyle bir eğimi olduğunu herkes bilir. Dikkat edilirse bu eğimin tek bir doğrultuda sabit kalmadığı da görülür. Topaç döndükçe bu eğim de yavaş yavaş yön değiştirir. Topacın tepe noktası bir daire çizercesine devinir. Dünya'nın da buna benzer bir devinimi var ve "ekinoks presesyonu" adıyla bilinir.

Bunun ilk defa Eski Yunanlı Gökbilimci **Hipparkus** tarafından MÖ 120 yılında bulunduğu biliniyor. Bu devinim yüzünden ilkbahar noktası yavaş yavaş burçlar kuşağında geriye doğru kayıyor. İkinci yılda 30^0'lik bir gerileme ile Koç takımyıldızından çıkıp Balık takımyıldızına geldiği hesaplandı. 20. yüzyılın sonlarında da Balık'tan Kova'ya geçmiş olacak. Hani şu sözü edilen *"Kova burcu çağının başlangıcı"* deyimi buradan geliyor.

Yirmi bin yıl sonra da ilkbahar noktası yine Koç takımyıldızının başlangıcına rastlayacak. Fakat, denizcilik, gökbilim ve astroloji de hesaplamayla ilgili sebepler yüzünden, ilkbahar noktası daima Koç burcunun 0^0 derecesi olarak belirtilir.

İşte bu yüzden, Güneş'in durduğu burç ile ilgili halk inancının bilim çevrelerinde dikkate alınmamasının bir sebebi de budur. Üç bin yıl önce doğan birisinin Güneş'i Akrep burcunda ise, bin yıl önce aynı günde doğsa Güneş'in durduğu yıldız kümesi Terazi, bin yıl sonra da Başak takımyıldızında olacak! Fakat, herkes daima aynı şeyi söyler ve örneğin kasım ayı başında doğan biri için daima Akrep burcundandır deriz.

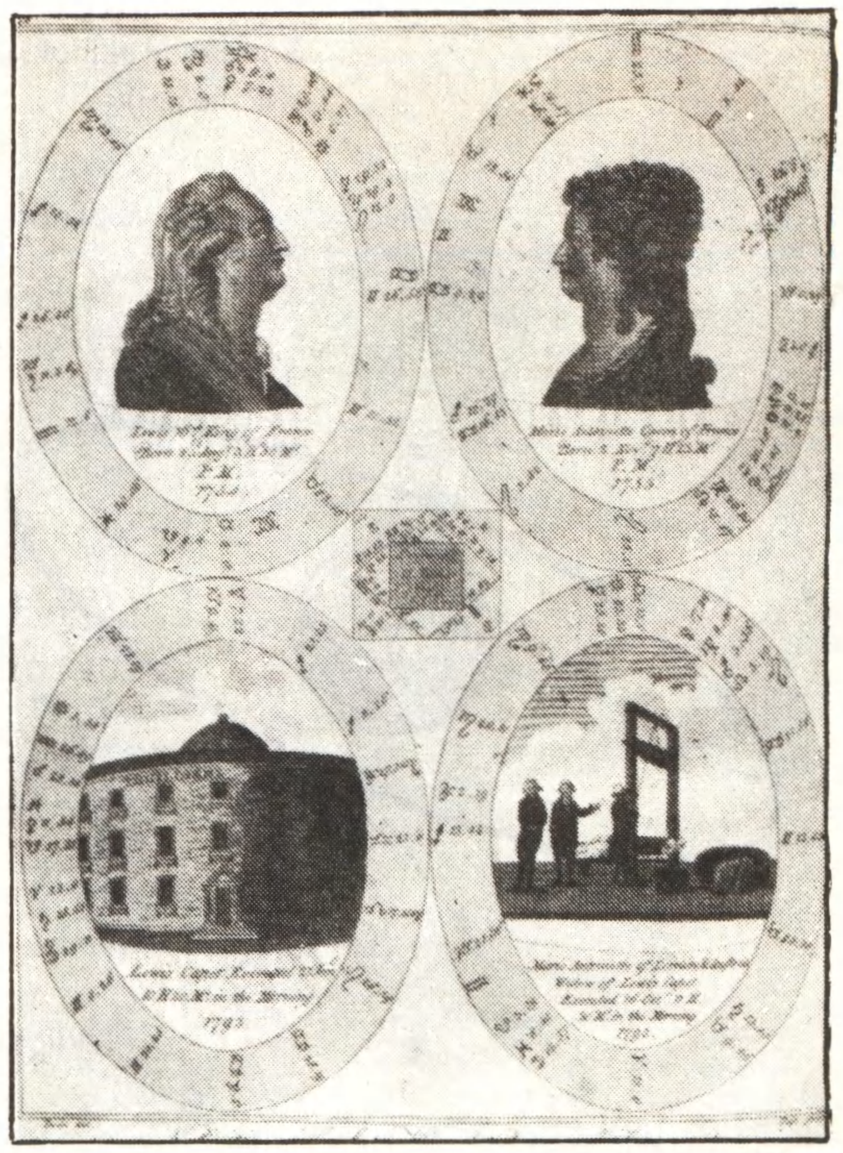

Fransa Kralı 16. Louis ve Kraliçe Marie-Antoinette için doğum, tahta çıkış ve idam ile ilgili bir dizi horoskop. Olaydan çok sonra bir İngiliz astrologu tarafından çizilmiştir (sağda).

Önceden bilmek

Aslında ilgilenilmesi gereken planetlerin ve Ay ile Güneş'in hareketleridir. Yoksa, bunların ardında hangi yıldızların bulunduğu önemli değil. Bu planetler -astrolojide Güneş ile Ay da kolaylık olsun diye planet sayılırlar- dev bir gökbilim saatinin göstergeleri gibidirler. Kesin bir zaman aralığında bunların yerlerini gökbilim hesaplarıyla bulmak mümkündür. Horoskop çizilirken de aynı şey yapılır. Dünya'dan bakıldığında, planetlerin bulunduğu yerlerin burçlar kuşağındaki konumları ne ise, horoskop da bunu gösterir. Ayrıca, aralarındaki açıları da hesaplamak gerekir.

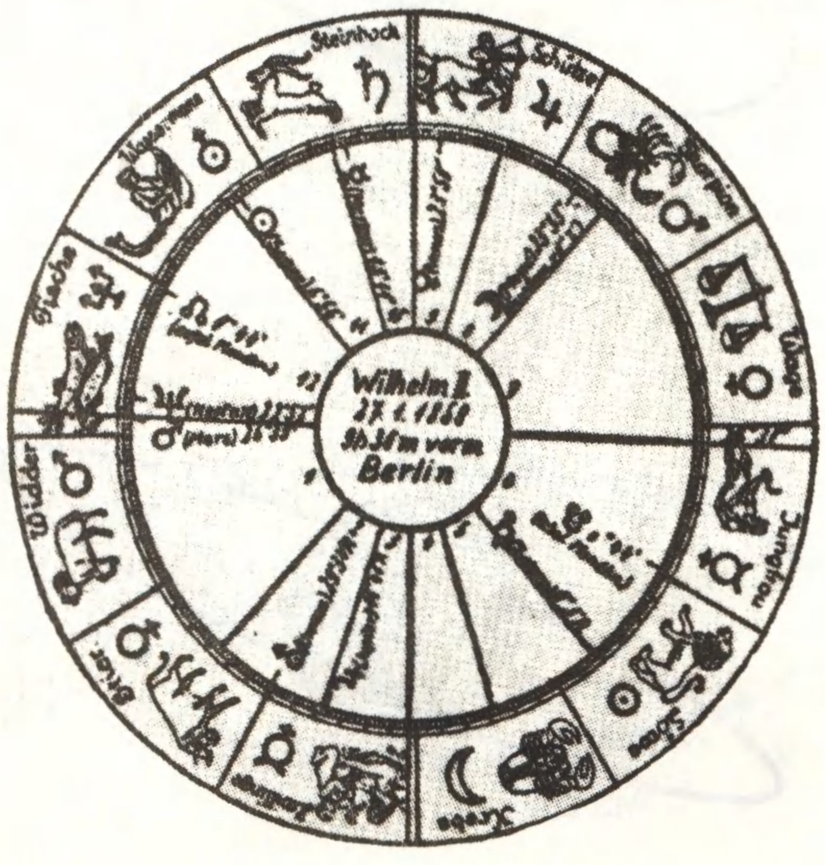

Almanya Kralı 2. Wilhelm için çizilmiş klasik tip bir horoskop.. Horoskop eşit olmayan 12 Ev'e bölünmüş. Burçlar ise eşit parçalar halinde. Planetlerin konuları da açı değerleriyle birlikte burçlardaki yerleriyle gösterilmiş (solda).

Eski astrologlara göre, yorumun nasıl yapılacağı gün gibi belliydi! Zira, gökyüzündeki durumların yeryüzündeki olayları yansıttığına inanıyorlardı. Tanrı zannettikleri planetlerin gelecekteki durumlarını önceden hesaplamak mümkün olduğuna göre, Dünya'da da ne olacağını kolaylıkla önceden anlayabilirlerdi.

Kabul etmiyorlar

Astrolojiyi eleştiren çağdaş bilim adamları planatlerin Tanrı olmadığını ve gökyüzü olaylarının da Dünya'daki insanları etkilemediğini kabul ediyorlar. Buna dayanarak da konuyu daha başından reddediyorlar. Milyonlarca kilometre uzaktaki kaya veya gaz yığını halindeki gök cisimlerinin insanın kaderini belirlemesine etkisi olamaz diyorlar.

Geleceği bilmenin bir örneği

Yine de bu durum geleceği tahmin edilemeyeceğini göstermiyor. Diyelim ki, amcanızdan bir mektup aldınız. Filanca gün sabah saat 10.15'te evden çıkıp trenle geleceğini ve sizin onu karşılamanızı yazmış. Tarifeye baktığınızda, bulunduğu yerdeki istasyona gelip bineceği ilk trenin sizin oraya öğleden sonra biri beş geçe varacağını hemen öğrenirsiniz.

Etraftan sorarak üç numaralı perona gireceğini de bulursunuz. Eğer tren işletmesinde tanıdığınız varsa, kondüktörünü, trenin rengini, üstündeki yazıyı ve buna benzer bir sürü ayrıntıyı öğrenmeniz bile mümkündür.

İstasyona karşılamaya giderken, yanınızda bir arkadaşınızı da götürerek, daha tren gelmeden bütün bu bildiklerinizi ona anlatırsanız oldukça şaşırtabilirsiniz. İstasyondaki

saati gösterip, *"Akreple yelkovan birleştiği an"* diye başlarsınız anlatmaya.

Çünkü trenin 13.05'te gara gireceğini biliyorsunuz. Bu örnekteki saatin kollarını iki planetin birleşmesi olarak, yani astrolojik bir durum gibi düşünelim. Tam o anda arkadaşınız mavi bir trenin geleceğini, üstünde ne yazdığını, kondüktörün adının ne olduğunu, içinden (amcanızın tipini anlatarak) nasıl bir adam ineceğini söylediğinizde mutlaka şaşıracaktır.

Sonunda bütün bunlar olunca da, bir saatin göstergesine bakarak bütün bunların nasıl bilinebildiğini ve asıl önemlisi, saat göstergesinin bunların olmasını nasıl etkilediğini anlamadığını söyleyecektir size.

Hesap cetvelleri

İşte astrolog da tren tarifesine çok benzeyen bir cetvelle işe başlar. Buna "ephemeris" deniyor. İçinde bütün planetlerin gün be gün gökyüzünde nerede durduklarını gösteren rakamlar var. Gökbilimciler de, deniz kaptanları da, uçak pilotları da buna çok benzeyen cetvellerden faydalanarak hesap yaparlar. Aslında, bir gökbilimcinin kullandığı "almanak" ile astroloğun kullandığı "ephemeris" arasında fark yok gibidir. Almanak kullanarak da aynı horoskopu çizmek mümkündür.

Geleceği bilmek

Doğum anına göre hesaplanan horoskoptan, astrolog o kişinin fiziksel özelliklerini ve ruhsal durumunu ayrıntılı olarak bulabileceğini iddia ediyor. Bunu yaparken de 4000 yıllık deneylerin sonuçlarına dayanıyor. Bu kadar ayrıntılı bir biçimde yorum yapılabildiğine göre, gelecekte de belirli bir olay karşısında o kişinin nasıl tavır takınacağını söylemek de mümkün.

Günümüz astrologlarından tanınmış ve başarılı olanlardan bazıları bunun da ötesinde bazı hesaplara dayanarak gelecekle ilgili ilginç önerilerde bulunuyorlar. Bunlara göre, planetlerin durumları önceden bilindiğine göre, herhangi bir işe başlarken en uygun zamanı seçmenin de bu yoldan mümkün olduğu söyleniyor. Ama, yine de her astrolog gelecekle ilgili ayrıntılı tahminlerde bulunamıyor.

İşin içine girildiğinde görülüyor ki, astrolojik açıdan geleceği önceden bilebilmek oldukça karışık ve zaman alıcı hesaplamalara dayanıyor. Gelecekteki her bir an için değişik hesaplarla yeni horoskoplar çıkarılması gerekiyor. Sonra bu yeni horoskoplar teker teker ele alınıyor. İlk doğum anında çıkarılan horoskopla karşılaştırılıyor.

Bu gelecekle ilgili hesaplamalarda astrolojiye olan güven biraz sarsılıyor. Çünkü bu konuda değişik metotlar ortaya sürülmüş. Ama astrologlara bakarsanız, bunların her biri diğerini tamamlayıcı özellikte ve işin esası hepsinde aynı. Onlara göre doğum anında çıkarılan ilk horoskop ne kadar güvenli ise bundan sonraki hesaplar da aynı oranla inandırıcı oluyor...

Bir 15. yüzyıl yazması olan "Les tres riches heures du Duc de Berry"den mayıs ayı tablosu. Burçlar kuşağının bir parçası olarak mayıs ayı resmin üstünde gösterilmiş. Boğa ve İkizler burcunu içinde taşıdığı belirtiliyor (üstte).

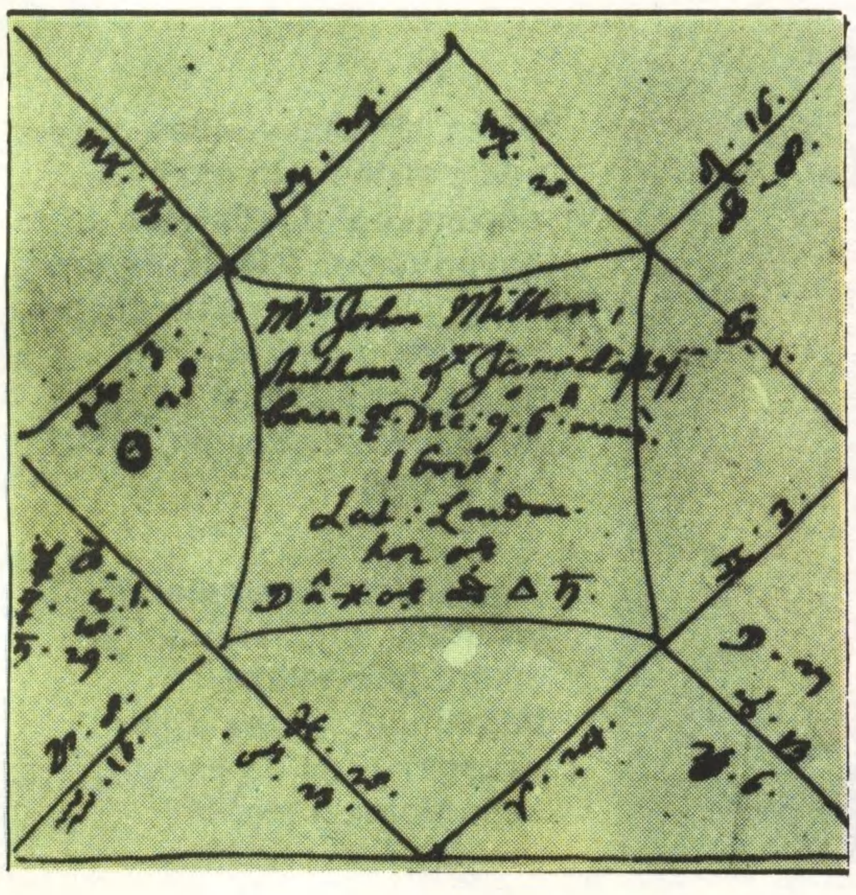

İngiliz astrologu John Gadbury tarafından çizilmiş John Milton'un horoskopu. Kare tipi horoskoplar 17. yüzyılda kullanılmaktaydı. Ortadaki kareyi çevreleyen 12 bitişik üçgenin her biri sırayla 12 Ev'i gösteriyor (solda).

Uzaylılar nerede yaşıyor?

Hangi planetlerde hayat olabileceği biliniyor. Oralara mesajlar gönderiliyor. Acaba onlar da Dünya'daki uygarlıktan haberdarlar mı?

İNSANOĞLUNUN EVRENDEKİ tek akıllı yaratık olmadığı inancı çok eskilere dayanır. MÖ 3. yüzyılda yaşayan filozof **Metrodorus'** un bu konudaki düşüncesi şöyle:

"Sonsuz uzayda bir tek Dünya'da hayat olduğunu kabul etmek çok anlamsız! Bu, örneğin, koskocaman ve buğday ekilmiş bir tarlada yalnızca bir tek tohumun filizlenmesi kadar gariptir."

Gerçekten de uçsuz bucaksız uzayda insanoğlunun tek akıllı yaratık olmama olasılığı matematiksel olarak çok fazladır. Ancak diğer bir uygarlıkla ilişkiye geçmeden önce çözümlenmesi gereken birçok da sorun var.

Sinyal göndererek!

Bu sorunlardan biri; Dünya'dan uzaydaki gelişmiş teknolojili bir uygarlığa sinyal gidene kadar o uygarlığın yaşayıp yaşayamayacağıdır. Aynı mantıkla, gönderilecek sinyal alınıp, cevaplanana dek Dünya'daki yaşamın sonu gelmiş olabilir. Diğer bir sorun ise sinyalin hangi yönde yollanacağıdır. Sinyal, alınsa bile acaba anlaşılabilecek midir? (Bkz. Sayfa 241)

Başka uygarlıkların yeri

İyimser bir bakış açısıyla Dünya'nın uzun süre canlı kalabileceğini, uzaydaki bir uygarlığın da gönderilecek sinyalleri alacak denli uzun yaşayacağını kabul edelim. Bundan sonraki adım, aranan uygarlığın uzayın neresinde olabileceğini saptamaktır.

Bulunacak uygarlığın özelliği

Böyle bir yer ararken, orada bulmayı beklediğimiz yaşamın biyolojik olarak Dünya'dakine benzediğini de kabul ederiz. Bilindiği gibi, Dünya'daki yaşamın temelinde karbon ve su vardır. Ancak teorik olarak yaşam, sıcak bir yıldızda veya çok soğuk bir gezegende bile oluşabilir. Böyle bir yaşamın Dünya'dakine benzemeyeceği de doğaldır.

Dünya'da yaşam için gerekli elementler karbon, azot, hidrojen ve oksijendir. Bu elementler uzayda da büyük miktarlarda bulunurlar. Ancak Dünya'mızın şartları bir yaşamı oluşturmak için hayret verecek şekilde uygundur.

Filozof Metrodorus'un sezdiği gibi yaşamın, bol olan elementlerin birleşmesinden doğması akla yakındır. Zaten insanoğlu da tanıyabileceği ve kendisinin tanınabileceği yaşam biçimlerini arıyor!

Her güneş hayat vermez!

Araştırmaya kendi Güneş'imize benzer yıldızları saptamakla başlamak gerekiyor. Bizim Güneş'imiz ne çok büyük ne de çok küçüktür. Bu ideal büyüklük, yaşamın gelişmesi için kritik bir unsurdur.

Büyük bir yıldız çok parlaktır ve hızlı yanar. Güneş'imizin iki katı büyüklüğündeki bir yıldız ondan iki kat daha sıcaktır.

Güneş'in tahmin edilen hayat süresinin on

Yakın bir gezegenden çift yıldız sisteminin nasıl görüneceğini gösteren hayali resim. Küçük parlak mavi yıldız Güneş'imizden 3 kez daha büyüktür. Yörüngesinde çok büyük kırmızı süper dev bir yıldız var (üstte).

Dünya'daki hayvanların yaşantısı, bitkilerin açığa çıkardığı oksijene bağımlıdır. Acaba diğer gezegenlerde de yaşam aynı biçimde midir? (solda).

katı daha az bir sürede de biter. Yani on bin milyon yıl yerine bin milyon yılda söner. Bunun yanında da ölümcül kısa dalga radyasyonu yayar. Böyle bir Güneş'in çevresindeki hiçbir gezegende hayat olamaz!

Nispeten daha küçük bir yıldız çok uzun zaman sönmeden kalabilir. Radyasyonu azdır. Ancak yaşamı destekleyebilecek ışık da sağlayamaz. Bitkiler, hayatın en ilkel ve en eski biçimleridir. Atmosferdeki karbondioksidi parçalarlar. Karbonu gıda olarak kullanıp oksijeni açığa çıkarmak için Güneş ışığına bağımlıdırlar.

Bizim Güneş'imiz aşırı sıcak ve soğuk arasında ideal bir ısıya sahiptir. Galaksimizde ona benzer beş bin milyon yıldız vardır.

Bir de gezegen gerekiyor

Bununla beraber Güneş'e benzer bir yıldızın olması yakınlarda bir yerde hayatın olabilmesi için yeterli değildir. Herhangi bir biyolojik işlemin olması için bir gezegenin varlığı şarttır. Ayrıca bu yer, atmosferiyle ültraviyole radyasyonundan korunmalıdır.

Gerekli yaşamsal kimyasal maddelerin birleşmesini sağlamalıdır. Günümüz gökbilimcisi için Güneş'e benzer bir yıldız bulmak çok daha kolaydır. Ancak gezegen sistemine sahip bir yıldız bulmak çok daha karmaşık bir olaydır.

Yıldızların oluşması

1976'da iki gökbilim araştırmacısı **Helmut Abt** ve **Saul Levy** bir kitap yayınladılar. Bu kitap, gezegenlere sahip yıldızların doğasını araştırdığından dolayı, çok önemlidir.

Abt ve Levy, çift yıldız sistemlerini iki kategoriye ayırdıiar. İlk kategoridekiler; birbirlerinin yörüngesine girmek için 100 veya daha fazla yıla gereksinme duyanlardı. İkinciler ise, çevredeki yakın yıldızlardan dolayı birbirlerinin yörüngesine daha çabuk girenlerdi. Araştırıcılar kısa dönem çift sistemli yıldızların oluşmasını da şöyle açıkladılar.

Yıldızların oluşturduğu dönen gaz kabarcığı ikiye bölünür. Kabarcığın dönmesi hızlandıkça yoğunluğu artar. Böylece iki yıldız dengesizleşir. İkiye bölünerek başka bir yıldız oluşturur.

Bu sistemlerde açığa çıkan enerji miktarı hesaplandığında, bütün ilk yıldızların böyle bölündüğü gerçeği çıktı. Bununla beraber Abt ve Levy'in incelediği yıldızların üçte birinde komşu bir Güneş yoktu. Böyle durumlarda yıldızlar yerine gezegenlerin oluştuğu sonucuna vardılar.

Gezegenlerde hayat

Gökbilimciler Güneş'imizin yarısı kadar olan yıldızların da yeterli ışık verebileceğini saptadılar. Çevredeki gezegenlerde hayat oluşuncaya dek de ışık devam edebilecekti. Abt ve Levy'in çalışmasından yola çıkarak, bu büyüklükte ve çift yıldız sistemine sahip olmayan yıldızların gezegenlere sahip olması gerekir. Böyle gezegenlerde hayat olabilir. Eğer hayat varsa, neden uygarlık olmasın?

Gezegenlerin keşfi

Bazı bilim adamları yıldızlara bakarken daha duyarlı bir yöntem kullandılar. Bu spektroskopi yöntemiydi. Bu yöntem yıldızların dışarı verdiği ışığın dalga boylarındaki değişimini ölçer. Bu değişim yörüngedeki gezegenlerden ileri gelir.

Bir de, Dünya'nın atmosferinin etkisini büyük ölçüde ortadan kaldıran bir alet vardır. Sonuçta yıldızın davranışının kesin ölçümleri alınır. Ancak çalışma uzun ve zahmetlidir. Sonuç alabilmek için yıllarca çalışılması gerekir.

İnsansız araçlarla

Gezegenler keşfedilse bile, sonra ne olacak? Radyo sinyalleri ilişki kurmak için en iyi yöntem olarak biliniyor. Böyle bir sinyale ancak teknolojik olarak gelişmiş uygarlıklar cevap verebilir. Kameralarla donatılmış insansız uzay roketleri, çok gelişmemiş hayat şekilleri hakkında çok az kanıt toplayabilirler. Yalnızca birkaç metre uzaklıklardaki ayrıntıları kaydedebilirler.

Diğer taraftan astronotlar Ay'dan başka bir yere gidemezken, insansız otomatik uzay

Helmut Abt ve Saul Levy gezegene sahip yıldızların doğası ve yaşam için gerekli şartlar üzerinde araştırmalar yaptılar (altta).

Okla işaretlenmiş olan Barnard'ın yıldızı kızıl bir cücedir. Güneş'imize ikinci yakın yıldızdır. Gezegen sistemine sahip olduğu halde hiçbirisinde yaşam yoktur (altta, sağda).

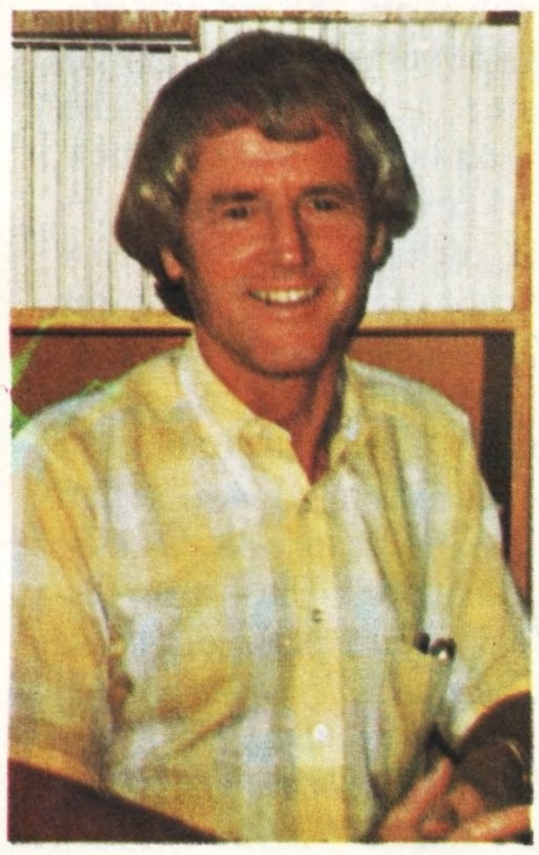

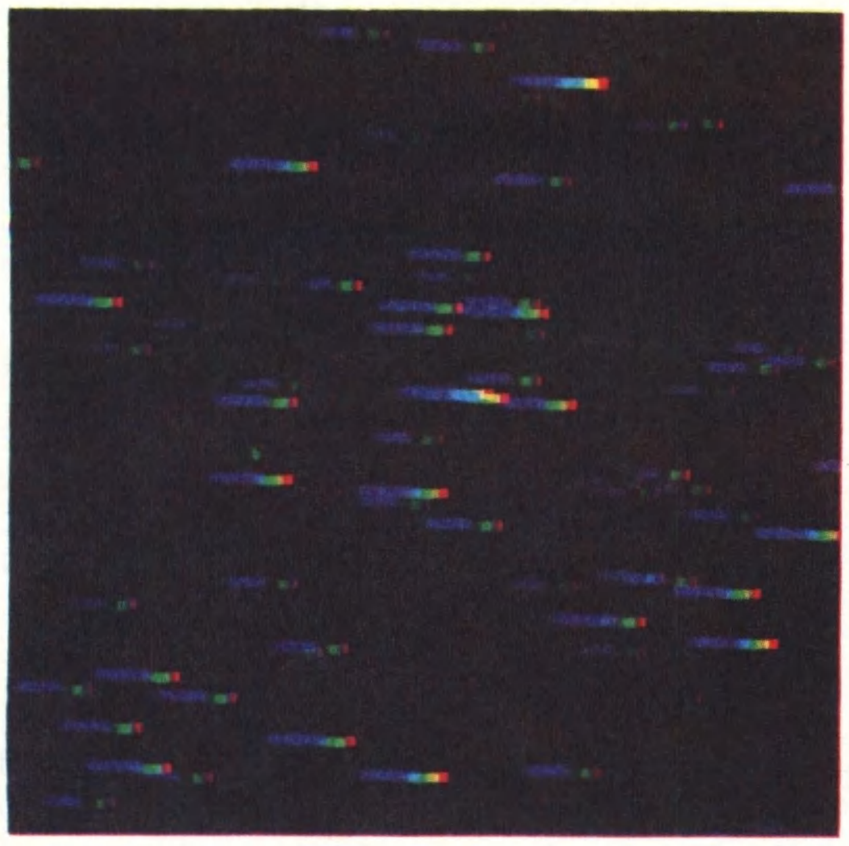

Bir yıldızın ışığının dalga boyunun spektroskobik analizi (solda).

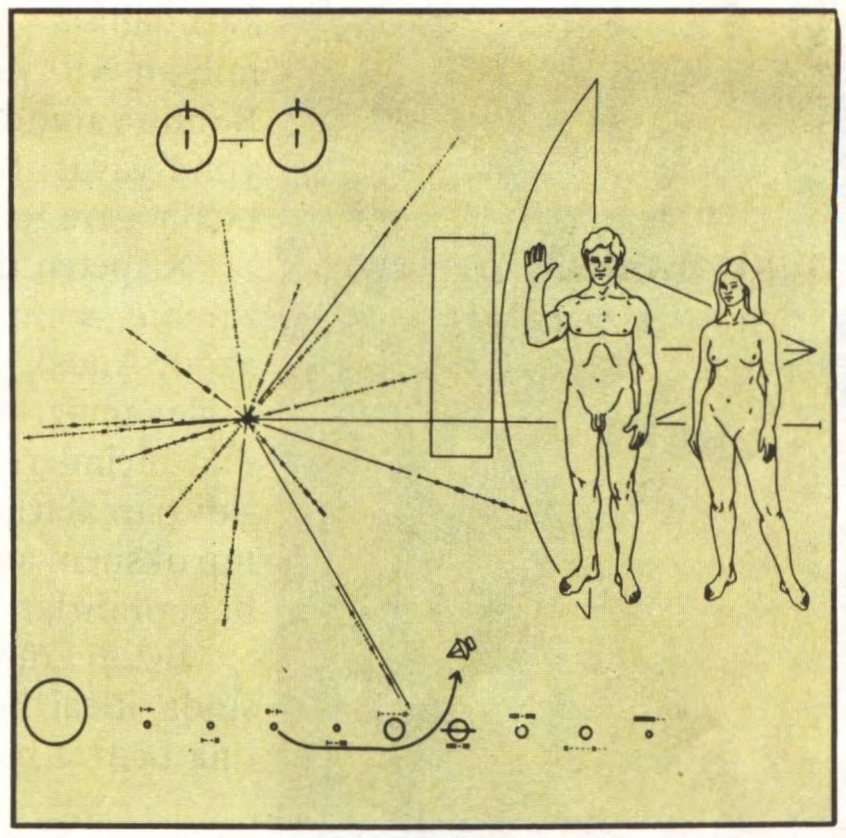

NASA'nın Pioneer 10 uzaygemisine yerleştirilen plaketin resmi. 1972'de fırlatılan araç, eğer bilimsel olarak eğitilmiş uzaylılar tarafından bulunursa onlara bilgi vermeyi amaçlıyor. Gezegenimizin pozisyonu Güneş sistemimizin yeri ve kendimiz hakkında bilgiler içeriyor. Plakadaki adamın kalkmış eli iyi niyet işareti olarak amaçlanmış. Ancak bazı eleştirmenler aynı görüşte değiller. Ayrıca plaket bulunup yorumlanıncaya dek belki de insan soyu ortadan silinmiş olur (sağda).

araçları Mars ve Venüs'e indiler. Diğerleri ise Merkür ve Jüpiter'den uzağa gittiler. Yıldızlar hakkında ilk gözlemlerimizi astronotlar yerine böyle araçlar yapacaklar. Aynı mantıkla, eğer bir uzaylı bizi incelemek istiyorsa kendi geleceğine önce bu tür bir araç yollayacaktır. Böyle bir araç Dünya'daki hayat hakkında onlara mesajlar iletecektir.

Pioneer 10'un götürdüğü mesaj

1972'de Amerika, Jüpiter'e **"Pioneer 10"** adlı uzay aracını fırlattı. Antenine bağlı altınla kaplı alüminyum bir plaket vardı. Plakette Amerikalı gökbilimciler **Carl Sagan** ve **Frank Donald Drake** tarafından kaleme alınmış bir mesaj yazılıydı. Bilgisayarlar tarafından kullanılan çift kodlu sistemle yazılmıştı. Dünya'nın yerini, yakınlardaki gökcisimlerini belirterek veriyordu. Bu tanım herhangi bir teknolojik uygarlık tarafından anlaşılabilecek nitelikteydi. Plakette ayrıca Güneş sisteminin pozisyonlarını ve Pioneer 10'un izlediği yolu gösteren bir diyagram da vardı.

Plakette havaya kalkan el

Plaketteki en etkileyici resim ise Pioneer 10'un diyagramını gösteren şeklin önündeki çıplak kadın ve erkek şekliydi. Şekildeki adamın eli barışçıl olduğu ümit edilen bir şekilde havaya kalkmıştı. Elin biçimi hakkında çok tartışıldı. Bilimkurgu yazarı olan **Ian Ridpath** şöyle dedi:

"Bir kafes dolusu, insana çok benzeyen Rhesus maymunları önünde, elimi benzer şekilde kaldırdım. Hepsi bana saldırdı."

Anlayabilecekler mi?

Acaba diğer canlılar bu konuda ne düşünecekler? Uzay aracını bulan bir uygarlık büyük bir ihtimalle tamamen teknik olan sembolleri anlayacak bilgiye sahip olacaktır. Ancak, Sagan'ın dediğine göre, insan resimleri onları şaşırtabilir. Çünkü bu resimler onların bildikleri canlılara benzemeyebilir. Belki de resimlerin bazı canlıların sembolü olduğunu bile anlamayabilirler.

İzleniyor muyuz?

İnsanoğlu daha yeni yeni uzaya roketler yollayabiliyor. Ancak barış içinde yaşamada ve kendi sorunlarını çözmede hiç de başarılı değil. Bu nedenle galakside barış isteyen ve kendi huzurunun bozulmasını istemeyen herhangi bir galaksi federasyonu bizi çok dikkatlice izlemek isteyebilir.

Belki de uzaylılar haniden beridir aramızda yaşıyorlar. Eğer biz ilkel bir medeniyeti izlemek isteseydik mümkün olduğunca yakınında bulunmak isterdik. Uzaylı bir bilim adamı da dikkat çekmeden insanları izlemek isterdi. Eğer uzaylılar bizi gerçekten anlamak istiyorlarsa aramıza karışırlar. En iyi yol da insan kılığına girmektir. Belki de biz çoktan beridir izlenmekteyiz. Uzaylılar belki de bize tahmin ettiğimizden çok daha yakınlar...

Dünya'nın sesleri

Dünya'daki en garip, belki de en önemli uzunçalar Voyager Uzaygemisi'ne yerleştirildi. Bu gemi, plakla birlikte Ağustos 1977'de fırlatıldı. Bu 30 cm'lik bakır disk, dakikada 162/3 devir yapmaktaydı. İki saat süreyle çalabiliyordu. Elektronik olarak kaydedilmiş 166 resim, dünyadaki 20. yüzyıl yaşantısını anlatmaktaydı. Bu resimler arasında bir cenin, anne ve bebek, bir aile, farklı ırklardan insanlar, çeşitli hayvan ve bitki türleri bulunmaktaydı. İnsanoğlunun teknolojisini göstermek için binaların ve fırlatılan roketlerin resimleri de vardı. Plakta aynı zamanda 55 lisanda selamlama; rüzgâr, kurbağa, balina ve insan sesi gibi dünyanın doğal sesleri bulunmaktaydı. Aynı zamanda traktör motorunun ve Satürn 5'in fırlatılışının sesleri de vardı. Carl Sagan plak için şöyle diyor: *"Bu plak kozmik okyanusa atılmış bir şişe gibidir! Acaba bulunabilecek mi? Bulunursa uzaylılar anlayabilecekler mi?"*

Bir varmış, bir yokmuş...

Kendiliğinden kaybolan veya birdenbire hiç beklenmedik yerlerde ortaya çıkan insan, hayvan ve basit ev eşyaları her zaman çok büyük ilgi toplamışlardır. Aşağıda bu tip olayları bir araya getiren ve titizlikle inceleyen bir yazı yayınlıyoruz.

Benjamin Bathurst, 1809'da Berlin'de arabaya binerken birden yok oldu (sağda).

1974'te İngiltere'de, Manchester yakınlarındaki bir ağıldan art arda kaybolan domuzlar, koyunlar ve buzağılar (altta).

"İŞTE, ŞİMDİ onu burada görüyorsunuz, şimdi görmüyorsunuz!" Yardımcısını "kaybederken" sahnedeki gözbağcının klasik konuşması böyle sürüp gider. Bu oldukça eğlenceli, kaybetme gösterisi epey ustalık ister. Bu işi, öyle her sihirbaz başaramaz. Fakat sahnelerin çok uzağında, günlük yaşam içerisinde garip kaybolma ve yeniden ortaya çıkma olaylarına çokça rastlanır.

Bu tür olayların pek azına, akılcı bir açıklama getirmek mümkündür. Çoğunluğu o kadar olağanüstüdür ki, inanılması olanaksızdır.

Arabasına binerken birden yok oldu

29 Kasım 1809'da İngiliz Yabancılar Derneği'nde görevli olan **Benjamin Bathurst,** Berlin yakınlarındaki bir hanın önünde arabasına binmek üzereydi. Birden yok oldu. Bir daha da kimse onu görmedi.

Fabrikanın içinde yok oluyor!

1900 yılının Haziran ayında, Amerika'da Michigan Gölü yakınlarındaki Augusta Mills kasabasında **Sherman Church,** yöredeki pamuk fabrikalarından birine koşarak girdi. Bir daha dışarı çıkmadı! Uzun aramalardan sonra, ne içeride ne de dışarıda izine rastlandı.

Mekân mı değiştiriyorlar?

Amerikalı yazar **Charles Fort,** bu tür olayları inceleyen biri olarak tanınıyor. Fort, 1919'da **"Lanetliler Kitabı"** adında bir eser yayınladı. Geniş bir ilgi toplayan bu kitapta, garip bir şekilde ortadan kaybolan ya da durup dururken ortaya çıkan insanların ve cisimlerin öykülerini anlatır.

Fort, bir kişinin veya bir cismin bilinmeyen bir yerden bir yere **"naklolunmalarını"** tanımlamak için bir sözcük kullandı: **"Teleportasyon".** Dilimize **"uzağa taşınım"** ya da **"mekân değiştirmek"** şeklinde de çevrilebilecek olan teleportasyona, eskiler *"tayy-i mekân"* derlerdi. Fort, teleportasyon tanımının içerisine boyutlar arası yolculukları da dahil eder. Herkes kendi kabul ettiği değer yargılarına göre, bu tür olayları değişik biçimlerde nitelendiriyor. Sözgelimi kimi insanlar bu olayların; Tanrı'nın ya da şeytanın, daha başkaları da rehber ruhların ya da uçandairelerin eseri olduğunu düşünüyor.

Rahibe, hem İspanya'da hem Amerika'da

Bazı uzağa taşınım olaylarında bir kişinin aynı anda iki ayrı yerde birden bulunabileceği ileri sürülüyor. Literatürde bu tür olaylara **"Bilokasyon"** çift görünüm adı veriliyor. Böyle bir olay 1620 yılında yaşandı. Rahibe **Mary,** İspanya'nın Agreda kentindeki bir manastırda görevli, kendi halinde genç bir rahibeydi. Bir gün Meksika'da yaşayan Jumano Kızılderilileri ile sık sık "görüştüğü-

nü" iddia etmeye başladı. Mary, yaklaşık 3.200 km'lik bir yolculuğu düzenli olarak sürdürdüğünü ileri sürüyordu. Oysa, çevresindeki hiç kimsenin onu ciddiye almaya pek niyeti yoktu.

Çünkü Agreda'daki manastırdan "kayboluşuna" kimse tanık olmamıştı. Aynı zamanda, o çağlar için hiç de doğal olmayan bir iddia da daha bulunuyordu. Mary, uçuş sırasında dünyanın yuvarlak olduğunun farkına vardığını da söylüyordu.

1622'de Vatikan, **Alonzo de Benevides** adında bir rahibi Jumano'ya atadı. Rahip hayretle Kızılderililerin Hıristiyanlığı tanıdıklarını fark etti. Yerliler, maviler giymiş, esrarengiz bir kadının Hıristiyanlığı kendilerine öğrettiğini söylüyorlardı. Söz konusu kadın bununla da kalmamış, onlara tespihler, haçlar ve hatta bir tas bile vermişti. Rahip Benevides'e göre tüm bunların Agreda'dan geldiği de açıkça belliydi!

Rahip Benevides, Rahibe Mary'i sıkı bir şekilde sorguya çekti. Rahibe, üstelik Jumano Kızılderililerin yaşam biçimlerini ayrıntılı olarak biliyor, üstelik dillerini de konuşabiliyordu. Ayrıca kabilede bulunan kişileri de belirgin özellikleriyle birlikte tek tek tanımlayabiliyordu.

Astral yolculuk

Rahibe Mary'nin, dünyanın yuvarlak olduğunu söylemesi bir astral yolculuk yaptığını akla getiriyor. Öte yandan Rahibe'nin Kızılderililere "getirdiği" tas da, araştırmacılara göre olayın somut bir kanıtı.

Apor olayları

Somut cisimlerin, genellikle kapalı mekânlarda birdenbire ortaya çıkmalarına "apor" (cisimlerin taşınması) adı veriliyor. Bu biçimde ortaya çıkan cisimler basit bir taş parçası, bir müzik aleti de olabilir. Hatta bir kap sıcak yemek ile mevsiminde olmayan taze çiçekler de olabilir.

Birçok kişi, apor olaylarının genelde hayaletlerin ya da kötü ruhların marifeti olduğunu düşünüyor. Çoğu araştırmacı genellikle tekinsiz evlerin apor olaylarının gerçekleşmesi açısından uygun bir zemin olduğunu kabul ediyor.

Taşların hareketi

Hans Bender, Batı Almanya'nın güneyindeki Freiburg kentindebulunan Psikolojinin Sınırlarını İnceleme Enstitüsü'nün yöneticilerinden biridir. Bu konuda ilginç gözlemleri var ve şunları söylüyor: *"İncelediğim bir olayda, kötü ruhların hücumu sırasında, bazı cisimlerin, örneğin kocaman taşların evin dışından, yine evin kapalı bir bölümüne birdenbire giriverdiğini tespit ettim. Tanıklar, bu taşların tavandan ancak 10-15 cm kadar aşağı indiğini belirttiler. Üstelik taşlar yere düşünce çarpmıyorlar ve taşlara dokunulduğunda ılık oldukları anlaşılıyor."*

1969 yılında Bavaria'da geçen bir başka olayda da, durup dururken ortaya çıkan taşlar mutfağa girdi. Kapısı ve pencereleri kapalı olmasına rağmen, evdeki birtakım cisimlerin de dışarı çıktığı görüldü. Yine kapalı olan bir dolapta bulunan oyuncak bebekler de dışarı çıktı. Anlaşıldığı kadarıyla, bu bebekler dolap kapaklarının içinden geçmişti. Olayı izleyenler, odanın tavanından küçük parfüm ve ilaç şişelerinin düştüğünü de gözlemlediler. Ne ilginçtir ki, bu şişeler tavandan inerken düz bir yol izlemiyordu. Serbestçe düşüyor gibi değil de, sanki birisi ya da birileri tarafından taşınıyormuş gibi zikzaklar çiziyorlardı.

1620'de Meksika'da Jumano Kızılderililerine Hıristiyanlığı tanıtmak amacıyla misyonerlik yapan Agredalı Rahibe Mary'nin temsili resmi. Aynı anda iki yerde birden bulunduğu öne sürülüyor. 1622'de bir din görevlisi, Jumanoları ziyaret ettiğinde, kendilerine esrarengiz bir mavili kadının Hıristiyanlığı öğretmiş olduğunu gördü. Oysa, İspanya'da Agreda'daki rahibe Mary'nin arkadaşları Meksika'da olduğunu iddia ettiği zamanlarda manastırdan dışarı çıkmadığını belirttiler (altta).

Batı Almanya'nın Freiburg kentinde bulunan Psikolojinin Sınırlarını İnceleme Enstitüsü yöneticilerinden Dr. Hans Bender, gizemli bir şekilde ortaya çıkan ve yok olan cisimlere ilişkin yaptığı çalışmalar ve araştırmalarıyla tanınıyor (en altta).

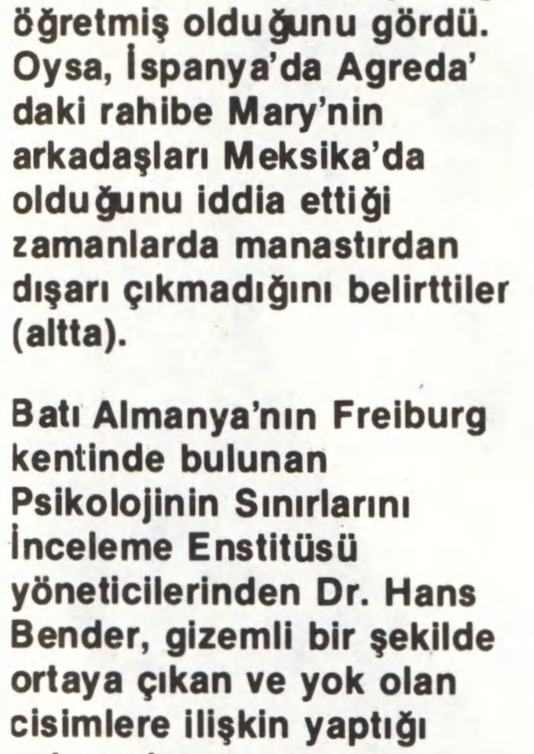

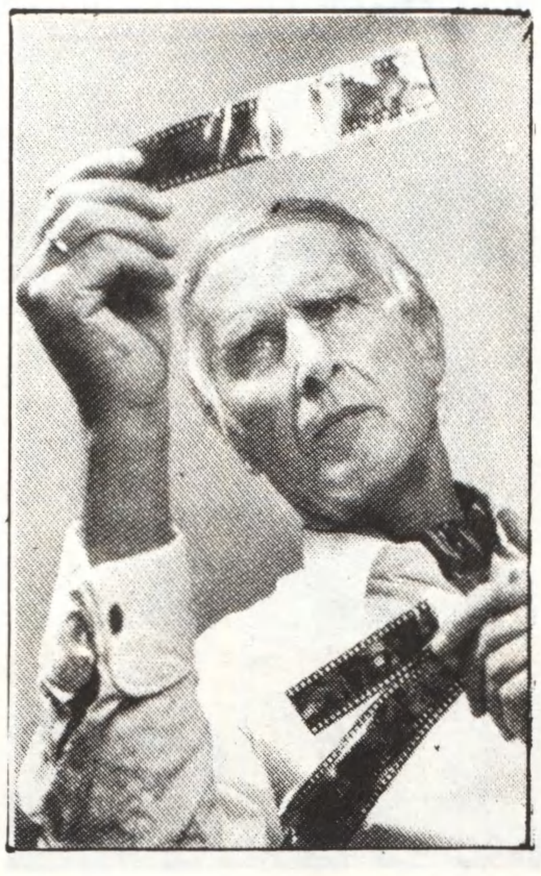

Ruhçular ne diyor?

Cisimlerin görünmeyen güçler tarafından taşınması olgusunu ruhçular, katı cisimlerin atomlarına ayrışabileceği ve daha sonra yine ilk haline gelebileceği düşüncesi ile açıklıyorlar. **White Hawk** adında bir rehber ruh, bunu nasıl gerçekleştirdiğini şöyle anlatıyor: *"Herhangi bir katı cismi çözülene kadar atomik titreşimlerini hızlandırırım. Bir an gelir, artık siz bedenliler için o cisim görünmez bir duruma gelir. Cismin ortaya çıkması için de aynı işlemin tersi uygulanır. Yani atomik titreşimi yavaşlatırım..."*

Ruhçular, insanların öbür âlemi "görme" yeteneğinden yoksun olduklarını belirtirler. Onlara göre, öbür âlem çok daha değişik zaman ve mekân kavramlarının söz konusu olduğu bir ortamdır. Fizik dünya; yavaş titreşimlere sahip atomik yapıdaki maddeler topluluğudur. Bu yüzden insanlar beş duyuları aracılığıyla çevrelerini algılıyorlar. Fakat ruhsal dünya ise bizim fiziksel olarak algılayamayacağımız kadar hızla titreşen yapıya sahip bir ortamdır. İşte atomik titreşimdeki yapılan ani bir değişiklik, cisimleri veya insanları bulundukları mekândan bir başka mekâna nakledebilmektedir. Bir zamanlar ilgiyle izlenen **"Uzay Yolu"** dizisinde uzaygemisi **"Atılgan"**ın mürettebatı istedikleri zaman kendilerini değişik mekânlara ışınlayabiliyorlardı.

Birdenbire yok olan insanların öykülerine halk inançlarında yaygın bir biçimde rastlanır. Yüzyıllar boyunca perilerin, ruhların hatta devlerin yüzlerce ve belki de binlerce kişiyi kaçırdığına inanılır.

Sıradan insanlar

Günümüzde olagelen öyle kaybolma olayları var ki, bunlarda hiçbir dış etken söz konusu değildir. Bu sıradan ve amaçsız gibi görünen kaybolma olayları Charles Fort'un çok ilgisini çekti. Bu konuda yoğun araştırmalar yaptı. Kaybolan insanlarla ilgili epey bilgi topladı. İşin ilginç yanı, bu insanlar öyle tanınmış kişiler değildiler. Fort, bunların sıradan insanlar olduklarını belirtiyor. Üstelik normalüstü konulara karşı da en ufak ilgileri bile yok!

Yürürken kendini Portekiz'de buldu

1655 yılında Hindistan'da Goa kentinde, bir

adam işine giderken, kendini birdenbire Portekiz'de doğduğu yerde buldu. Bu ani "eve dönüşe" o kadar çok kişi tanık oldu ki, sonunda olay engizisyonun da kulağına gitti. Tabii, doğal olarak adamın bir büyücü olduğu sonucuna varıldı. Yargılandıktan sonra da diri diri yakıldı.

Birden altı kişi belirdi

1888 yılında Amerika'nın Connecticut eyaletindeki bir kasabada yolda yürüyen bir adam, altı kişinin birdenbire karşısında "beliriverdiğini" görünce büyük bir şaşkınlığa düştü. Esasında, adam gibi, bu altı kişi de şaşkınlık içindeydi. Çünkü başlarına ne geldiğinin bilincinde olmadıkları anlaşılıyordu.

Sihirbazın sahnede saydamlaşması

Büyük bir olasılıkla bu tür olaylar içinde en anlamlı olanı, sahnede gösteri yaparken kaybolan sihirbaz **William Neff** olayıdır. Olayın tanıklarından biri olan radyo programcısı **L. J. Knebel** şunları söylüyor:

"Bu olağanüstü olay New York'taki Paramount Tiyatrosu'nda geçti. Tiyatroda o gün çok az izleyici vardı. Neff her zamanki gösterilerinden birini yapıyordu. Bir yandan da konuşuyordu. Birden çok garip bir şey oldu. Neff yavaş yavaş kayboluyordu! Yardımcısı şaşkınlık içindeydi. Çünkü daha önce hiç böyle bir numara yapmamışlardı. Neff, o denli saydamlaşmıştı ki, artık arkasındaki sahnenin perdeleri görünüyordu. Ne gariptir ki o, bu durumun farkında değilmiş gibi görünüyordu. Çünkü bir yandan da konuşuyordu. Daha sonra yavaş yavaş yeniden maddeleşmeye başladı."

Bu şaşırtıcı olaydan sonra Knebel kendisiyle görüştü. Neff, olayın gösterisi ile bir ilgisi olmadığını açıkladı. Ve böyle bir olayla ilk kez karşılaşmadığını da sözlerine ekledi. Daha önce de böyle bir olay yaşamıştı. Chicago'da karısının şaşkın bakışları arasında yine "saydamlaşmıştı.."

Uri Geller'in bir deneyi

'Hassas'bir kişi olan İsrailli **Uri Geller,** kader ve kısmeti çözümlenemeyecek kadar karmaşık olan kişilerden biridir. Bir tele taşıyıcı olarak bilinmesine rağmen varlığı ile bir evde cisimlerin yok olmasına yol açtığı oldu.

Londra Üniversitesi'ne bağlı Birkbeck Koleji Fizik Bölümü'nün başkanı olan Prof. **John Hasted,** Uri Geller ile birçok tanığın önünde bir deney yaptı. Deneyde çok katı olan ve nadir bulunan, vanadium karpit kristali kullanıldı. Vanadium karpit kristali selüloz bir kapsül içinde bir metal plakanın üzerine kondu. Sonra Profesör, elini, Geller'in eli ile kristalin arasına koydu. Geller elini hareket ettirince kristal iki kez zıpladı.

Büyük bir olasılıkla, Geller'in yapmak istediği de yalnızca buydu. Çünkü Profesör Hasted'in söylediğine göre, Geller konsantre olmayı bıraktı. Kapsüle bakıldığında, hayretle kristalin yalnızca yarısının yerinde olduğu görüldü. Geller'in olağan yollarla bu kapsülü kırabilmesi olanak dışıydı.

Bulunduğu her yerde cisimlerin yer değiştirmesine neden olan Uri Geller (üstte).

Eşyalar evin içinde geziniyor

Bir zaman sonra Uri Geller, Profesör Hasted'i ziyarete gittiğinde katı cisimler garip bir biçimde davranmaya başladı. Profesörün evindeki eşyalar durup dururken kaybolmaya ya da hareket etmeye başladı. Yerden 30 cm yükseklikte birdenbire fildişinden yapılmış küçük bir süs bitkisi belirdi. Sonra, hemen yere düştü. Ortada bir odadan diğerine gidip gelen eski bir saatin anahtarı dolaşıyordu. Profesör bu konuda şöyle diyor: *"Onu yerde mutfak kapısının önünde buldum ve götürüp yerine koydum... Tekrar mutfağa döndüğümde artık çıldıracaktım, anahtar yine, daha önce bulduğum yerde duruyordu."*

Nedeni belli değil

Uri Geller'i inceleyen araştırmacılar ve bilim adamları, onun ancak kısmen denetleyebildiği psikokinetik bir gücü olduğu görüşünde birleşiyorlar (aklın madde üzerindeki gücü). Fakat bazı kişiler de, Uri Geller'in deneyleri sırasında yeterince kontrol edilmediğini belirtip, onu şarlatanlıkla suçluyor. Hatta el çabukluğu yaptığını iddia edenler bile var.

19. yüzyılın ünlü medyumlarından çoğunun başarıları karşısında böyle bir kuşku duyulmuştu. Bu medyumlar kendilerinden herhangi bir kuşku duyulduğunda hemen celselerini sona erdirmişlerdir. Bunlardan biri olan Bayan medyum **Guppy,** yaptığı apor olaylarıyla tanınır. 1867'de daha genç bir kızken Londra'da yapılan bir celsede ortaya altı değişik renkte gelincik, 15 tane krizantem ve daha başka çeşitli çiçekler çıkardığı biliniyor.

Bayan Guppy'nin başından geçen ilginç bir uzağa taşınım olayı da var. 3 Haziran 1871 akşamı, Bayan Guppy geceliğiyle (bazı kaynaklar da iç çamaşırlarıyla olduğunu belirtiyor) Highbury'deki evinin yemek odasında oturuyordu. Sakin bir şekilde evinin bütçesiyle ilgili birtakım hesaplar yapıyordu. Yanında bir arkadaşı da vardı. Fakat birden yok oldu! Bir an sonra birkaç kilometre ötedeki Lamb's Conduit Sokağı'nda bir evin odasında ortaya çıktı. Bu odada ruhsal bir celse yapılmaktaydı. Celse odası oldukça karanlıktı. Celsenin ağır havasına kendini kaptırmış olan izleyiciler ne olduklarını anlamamışlardı. Masaya ağır bir darbe inmişti. Bu sırada masanın çevresinde oturanlardan biri, *"Tanrım, başımın üstünde bir şey var"* diye bağırdı.

O anda herkes elinde hesap defteri tutan Bayan Guppy'nin ortadaki varlığını fark etti. Fakat odanın içi yarı karanlıktı. Sonradan celseye katılanların değişik ifadeler vermeleri ile bu olay taşıdığı gizemi büyük ölçüde yitirdi. Bayan Guppy'nin tekrar evine dönüp dönmediği, döndüyse ne zaman gittiği açıklığa kavuşturulamadı. Yaşanan benzer olaylardaki gibi belirsiz, çekici ve bilinmeyen olarak kaldı!

1871'de medyum Bayan Guppy'nin Londra'da yaptığı uzağa taşınım olayını gösteren temsili bir resmi (altta).

R 101 faciası

Ünlü İngiliz havagemisi R 101, 1930 yılında düşüp yandı. Kaza büyük yankı uyandırdı. Olayın devamı daha şaşırtıcıydı. Havagemisinin ölmüş pilotu ünlü bir medyumla ilişki kurdu.

R 101'in iskeleti Fransa'da Beauvais yakınlarındaki tarlalarda yatıyor. Mucizevi olarak, bandırası hâlâ dalgalanıyor (altta).

Felaketten 2 gün sonra, medyum Eileen Garrett, R 101'in ölü kaptanıyla (pilotuyla) konuşmaya başladı (sağda).

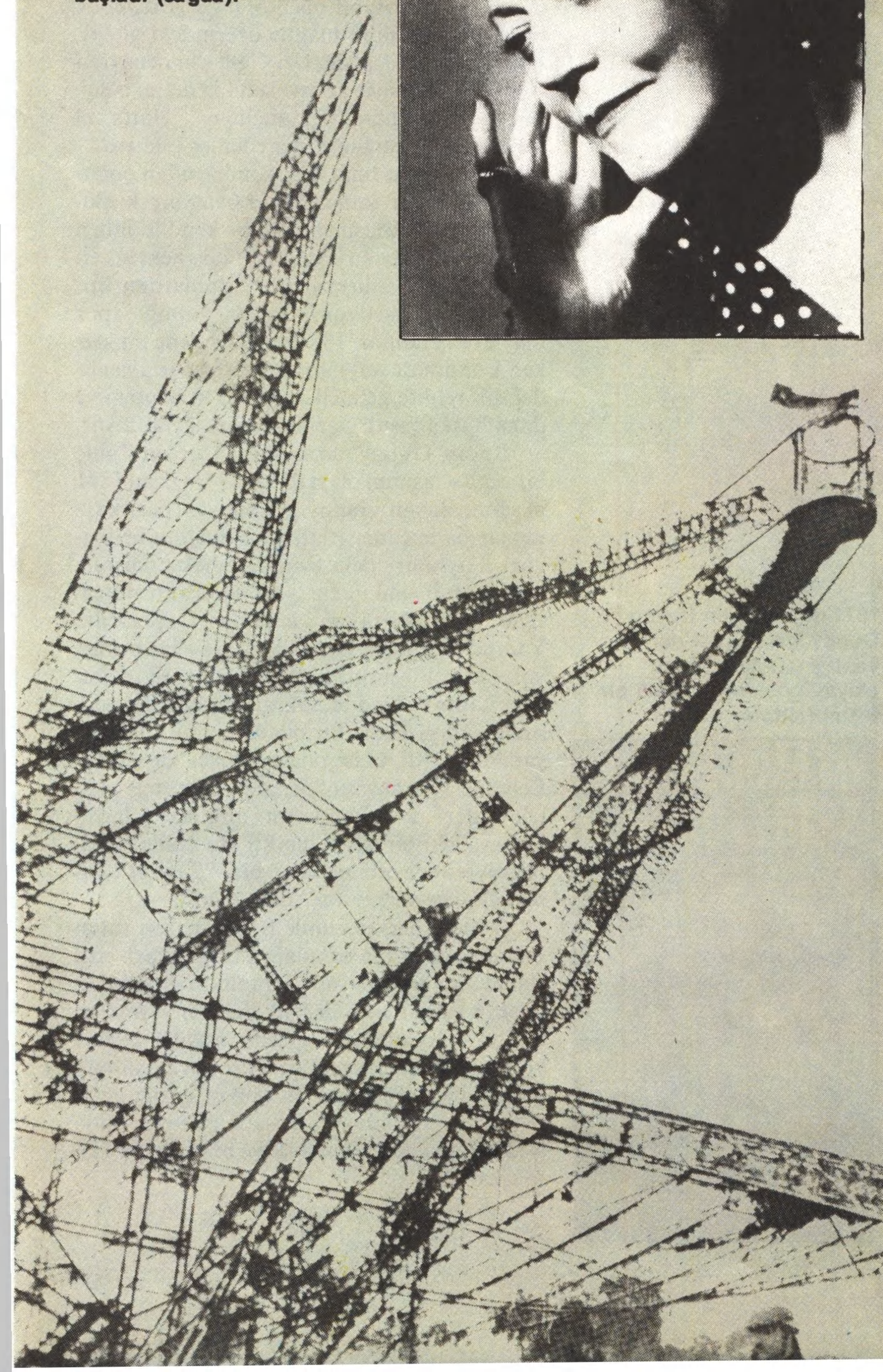

EUGENE RABOUILLE, Fransa'nın Beauvais kasabasında yaşayan 57 yaşında bir avcıydı. Tavşan tuzakları kurarken, havada motor sesleri duydu. Yağmurlu, karanlık göğe başını kaldırdığında parlak ışıklı, muazzam bir şekil gördü. Yere çok yakındı ve çok ağır hareket ediyordu.

Düzenli olarak alçalıyor ve avcının bulunduğu yere doğru geliyordu. Yaklaştıkça motorların gürültüsü arttı. Rabouille, birden yere çakıldı. Kımıldayamıyordu. Dev cisim öne doğru atıldı, kendini doğrulttu ve avcının 90 metre ilerisindeki küçük tepeye çarptı. Avcı şok dalgalarıyla şaşırmış, gürültüyle sağır olmuş, ışıktan gözleri görmez olmuştu...

Tarih: 5 Ekim, 1930

Havaya, metrelerce alevden bir duvar yükseliyordu. Rabouille, ayağa kalkmaya çabaladı. Alevlerin uğultuları arasından korkunç insan çığlıkları yükseliyordu. Cehennemin ortasında koşan insan figürlerini görebiliyordu. Birkaç saniye görülüyorlar, sonra alevler onları yutuyordu. Tarih 5 Ekim 1930'du. Saat sabaha karşı 2.00'yi biraz geçiyordu.

Dev İngiliz havagemisinin acı sonu

Avcı Rabouille'in tanık olduğu felaket, İngiliz havagemisi R 101'in, mürettebatının ve 48 yolcusunun son anlarıydı. Onlar, kuzey Fransa'nın Beauvais kasabası yakınlarında, o yağmurlu gecede mahvolmuşlardı.

Bu kazayla birlikte İngilizlerin havagemilerine olan inancı da yok olup gitmişti. Diğer yandan, kazayla birlikte psişik olaylar tari-

hinde yeni ve oldukça meraklı bir sayfa açıldı.

Ölü pilotlarla ilişki

R 101'in yok oluşundan 2 gün sonra, ünlü İngiliz medyum Bayan **Eileen Garrett,** havagemisinin ölü kaptanıyla ilişkiye geçti. Bu, Uçuş Teğmeni **H. Carmichael Irwin**'di. Ayrıca daha önce ölmüş bir başka pilot R 101'in başına gelecekler hakkında kaza olmadan kehanette bulunmuştu. Felaketten 3 hafta sonra, bu kez tanıkların önünde, Bayan Garrett R 101 pilotuyla tekrar ilişkiye geçti.

Halk yoğun ilgi gösteriyor

Bu olaylara halk yoğun ilgi göstermeye başladı. Havagemisinde son birkaç saatte ne olduğunu hiç kimse bilmiyordu. Bu nedenle Bayan Garrett'in ortaya koyacağı kanıtlar çok önemliydi.

Hem ölümden sonra hayatın varlığı kanıtlanacak, hem de pratik açıdan nerede bozukluk olduğu ortaya çıkacaktı. Psişik kanıtların her iki yöne de neler kattığını ortaya koyabilmek için, önce R 101'in ortaya çıkışının öyküsünü ayrıntılı olarak incelemek gerekir.

Havagemisinin yapılması

1924'te İngiliz Hükümeti, imparatorluğa hizmet edecek çok sayıda yolcu taşıyacak havagemileri filosu kurmaya karar vermişti. Böyle bir girişim için en geleneksel yol, havagemisinin özel sektördeki bir firmaya ısmarlanmasıydı. Ancak, bu İngiltere'nin ilk işçi hükümetiydi.

Genel eğilim, devletin böyle bir girişimde bulunmasıydı. Böylece iki görüş arasında bir uzlaşmaya varıldı. İki tane havagemisi arka arkaya inşa edilecekti. İlki, Hava Bakanlığı tarafından, diğeri ise özel bir şirket tarafından yapılacaktı.

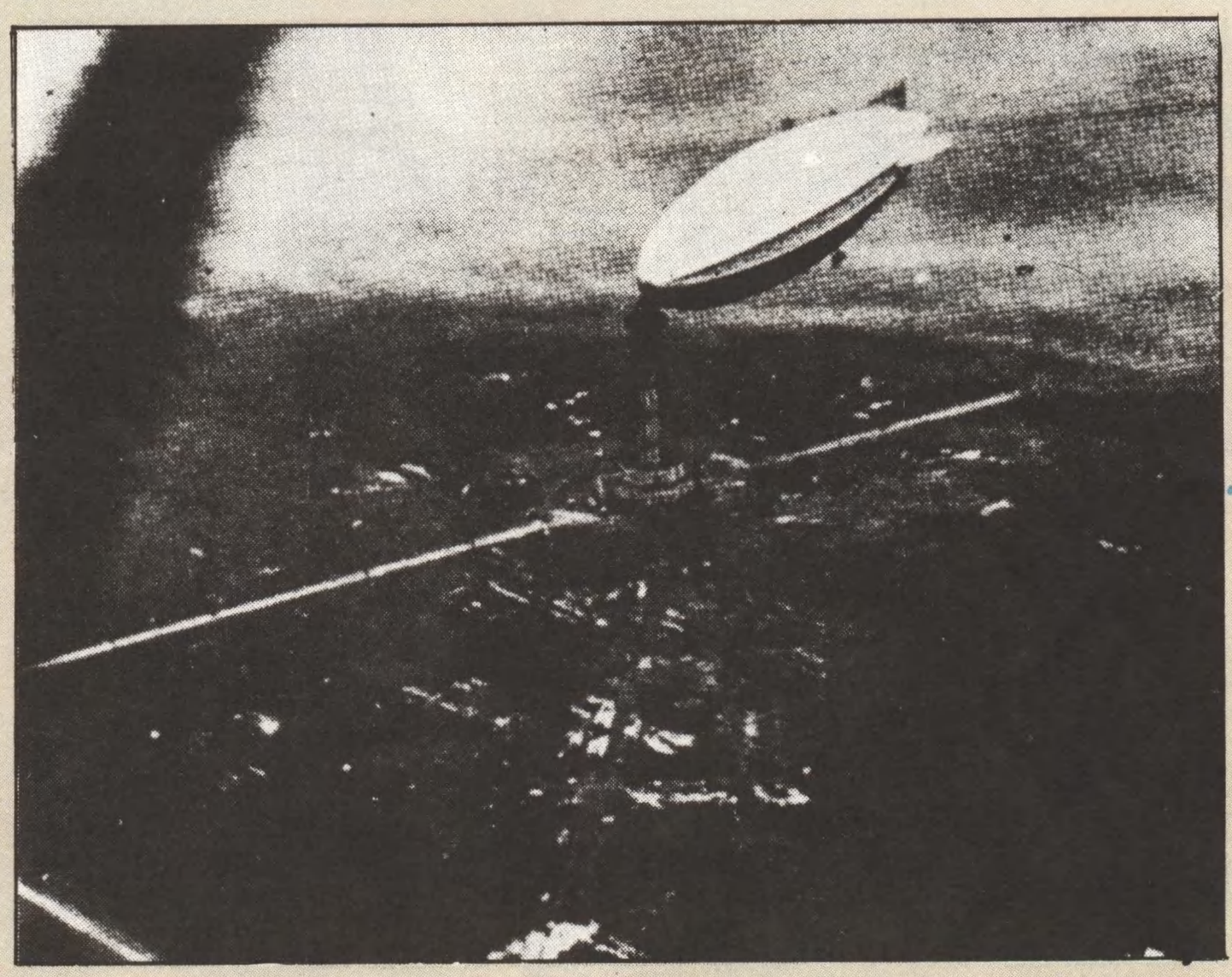

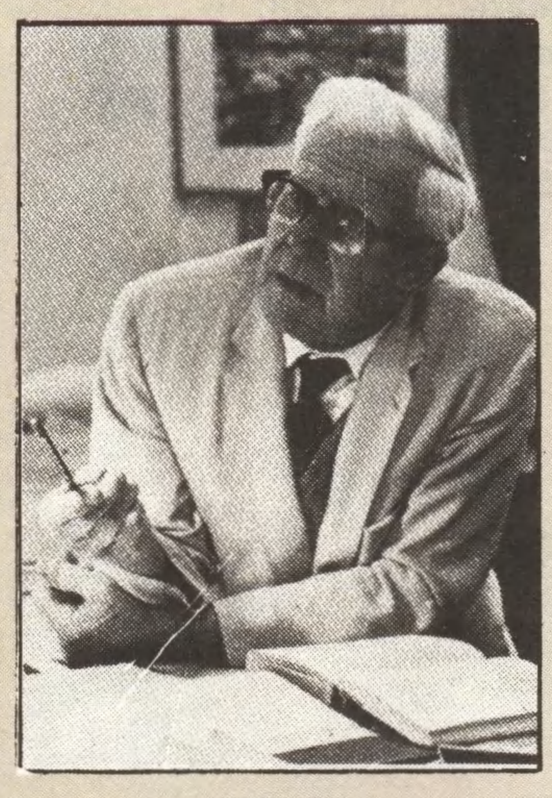

R 100 Montreal'e Haziran 1930'daki başarılı uçuşundan sonra görülüyor (en üstte).

R 100'ün başarısına dehasının büyük katkıları olan Barnes Wallis (üstte).

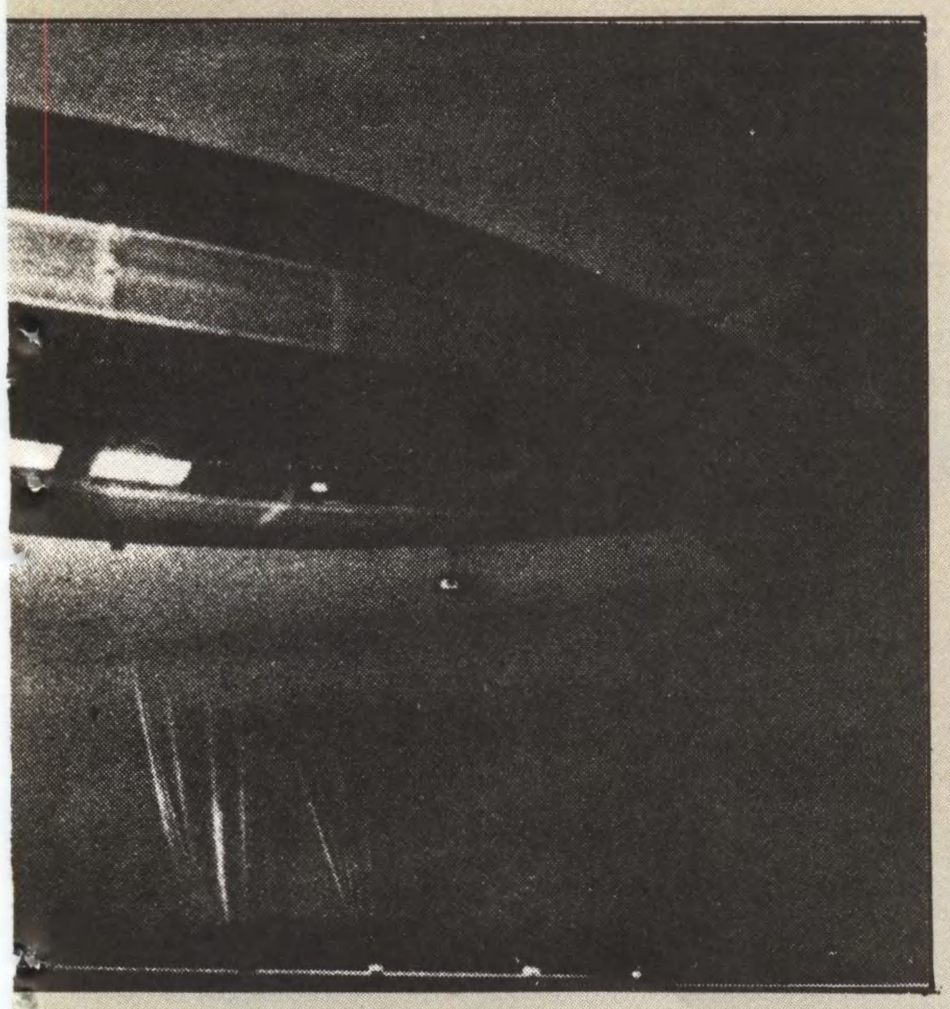

O zamana dek inşa edilen havagemilerinin en büyüğü R 101 Cardington'daki hangarda projektörlerin ışığı altında görülüyor. İçinde tutulduğu hangar, o günlerde İngiltere İmparatorluğu'nun en büyük binasıydı (solda).

Devasa boyutlar

İki havagemisinin özellikleri ve standartları aşağı yukarı aynıydı. Her ikisi de çok etkileyiciydi. Bütün havagemilerinden daha ileriydiler. Hatta ileride yapılacak olan Graf Zeplin'inden daha karmaşıktılar. Dünyanın en büyük havagemileri olacaklardı.

Havada kalabilmeleri için 140.000 kübik metre hidrojene ihtiyaçları vardı. Toplam ağırlıkları 150 tona ulaşabilecekti. Boş olarak ise 90 ton olacaklardı. Bu da onların 60 tonluk yük almalarına müsaade edecekti.

Böyle havagemileri dünyanın dört bir yanına yolcu da taşıyabilecekti. Yolcular lüks içinde saatte 100 km hızla seyahat ederken, manzarayı da seyredebileceklerdi.

Özel teşebbüs önde

Özel teşebbüsten Vickers ekibi, Yorkshire Howden'da bir hangarda çalışmalarına başladı. 5 yıl sonra yüksek kalitedeki havagemisi R 100'ü tamamladılar. Onlar bu güç işi sükûn içinde, politik müdahaleler olmadan başarmışlardı.

Bu arada Hava Bakanlığı ekibi, Bedford yakınlarındaki Cardington'da bir havaüssünü kullandılar.

Ancak rakiplerinin aksine karışanları çoktu. Devletin böyle işler yapması her zaman zordu!

Bilgi alışverişi yok

Cardington'da yapılan ilk hata, belki de yapılan hataların en kötüsüydü. Rekabet unsurundan ötürü Howden ekibiyle hiç bilgi alışverişinde bulunulmadı. Böyle gelişmiş bir havagemisinin tasarım ve inşasında, teorik ve pratik bir sürü problemler çıktı. Orijinal düşünceler ve yeni buluşlar gerekiyordu. Tasarımcılar arasında üstün nitelikli olanların

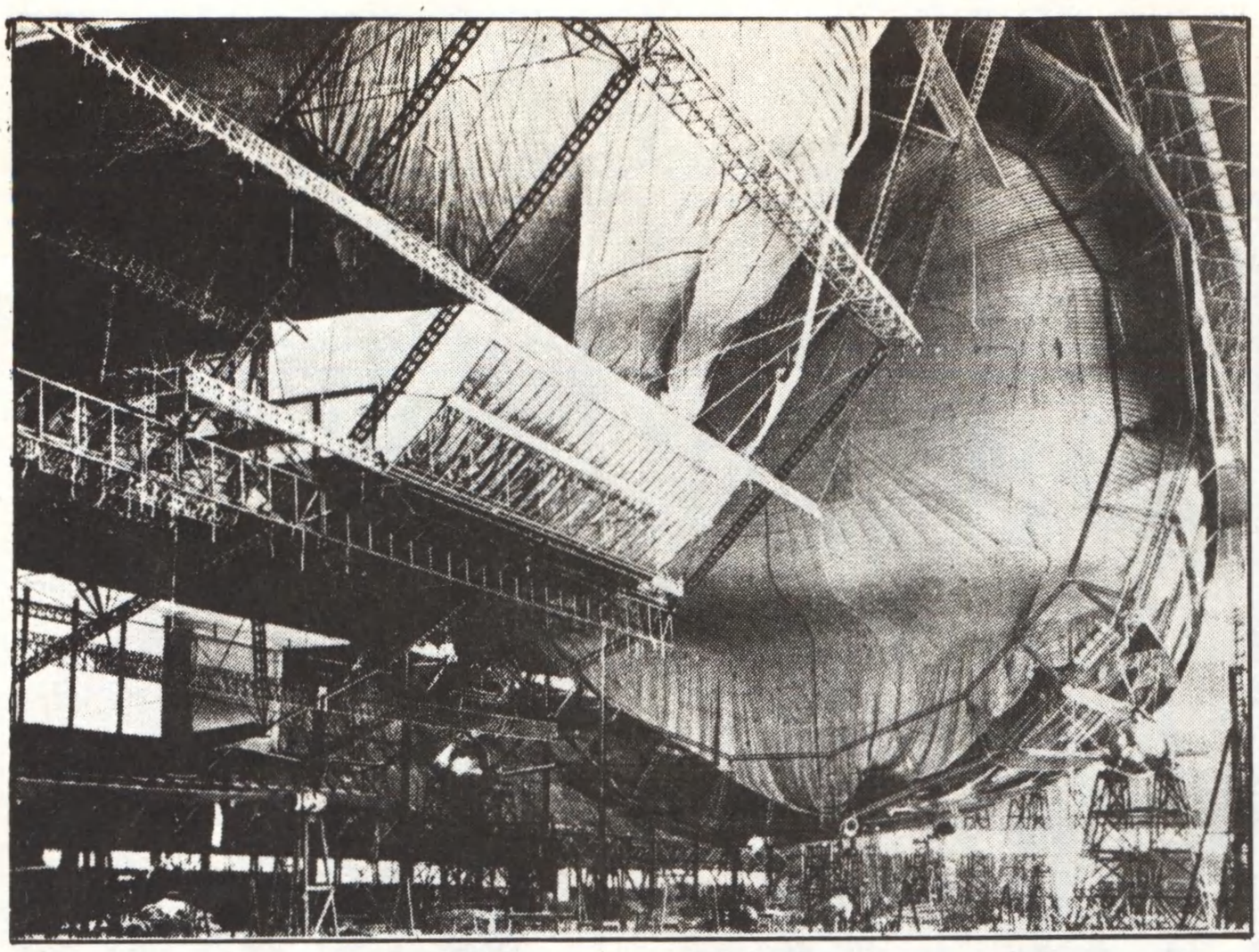

sayısı azdı. Zaten, Hava Bakanlığı da böylelerini projeyi ertelerler diye pek tutmuyordu.

R 101'i etkileyici hale getirebilmek için, havagemisi ikiye bölünmüş ve ortaya fazladan bir gaz torbası yerleştirilmişti (üstte).

Vickers ekibinde bir deha

Vickers ekibinin şansı R 100 için çok iyi bir tasarımcıya, Barnes Wallis'e sahip olmasıydı. Bu kişinin dehası daha o zamanlar kanıtlanmıştı. Sonraları ünü arttı ve yaşayan bir efsane haline geldi.

İki havagemisi inşa edilirken Wallis, defalarca işbirliği önerdi. Ancak karşı taraf duymazlığa geldi. Sanki Cardington'daki adamların diğerlerinden öğrenecekleri hiçbir şey yoktu...

Motor seçimi

Motorlarda, önceleri yeni geliştirilmiş dizel motorlarının kullanımı önerildi. Bu motorlar yangına karşı petrol tipi motorlardan daha emniyetliydiler. Ancak yeni dizel motorların bir dezavantajı vardı. Çok ağırdılar.

Howden ekibi bu motorları denedi, çok ağır olduklarını saptadı. Böylece fikir değiştirdiler. Güvenilirliği kanıtlanmış Rolls-Royce Condor motorlarını kullanmaya karar verdiler. Cardington ekibi ise bunu kabul etmedi. Yeni dizel motorlarını ağırlıklarına rağmen kullandılar.

Hidrojen gazı tehlikesi

Havagemilerinde hidrojeni tutacak 16 tane çok büyük gaz torbası vardı. Bunlar metal gövdeye tellerle bağlanıyordu. Ancak torbalar devamlı olarak metal gövdeye sürtünüyorlardı. Havagemisi hareket ettiğinde bu torbaların vanaları hafifçe gevşiyordu. Bu çok tehlikeliydi. Hidrojen çok yanıcı bir gazdı. Bu gazın, torbanın dışına az da olsa sızması ve havagemisinin içinde bulunması bir felakete neden olabilirdi.

Hidrojenin hacmi artırılıyor

Bu önemli sorunlar için düşünülen çözümler garipti. Sonuç kötü olmasaydı komik bile denilebilirdi. Havagemisinin daha fazla yükselebilmesi için iki yol vardı. Ya geminin ağırlığı azaltılacak ya da hidrojenin hacmi artırılacaktı. İlkini yapmak olanaksızdı. Ama ikincisi için bir çözüm düşünülebilirdi.

Havagemisi ikiye bölünebilir ve araya bir boşluk oluşturacak bölme yapılabilirdi. Ya da var olan gaz torbalarına biraz daha fazla hidrojen sıkıştırılabilirdi. Bu torbalar elastiki yapıdaydı. Eğer teller gevşetilirse içeriye daha fazla gaz konulabilirdi. Bu böylece devam etti. Torbalar metal kısımlara fazla sürtünürse aralara yastıklar sıkıştırılabilirdi. 4.000 tane böyle yastık aralara sıkıştırıldı.

Aksilikler

Bu tip aksilikler sonucunda bir sürü arıza oluştu. R 101 (devletin yaptığı havagemisi), hangardan iyi hava koşullarında çıkarıldı. Çıkar çıkmaz tepede 33 metre uzunluğunda bir delik açıldı. Havagemisini kaplayan kumaş yırtılmıştı. Delik onarıldı. Bir gün sonra ise yeni bir delik daha açıldı.

Cordington'daki adamlar şöyle savunulabilirdi: Çalışmalarını çok yoğun baskılar altında sürdürüyorlardı.

Kaptan Hinchliffe'in kehaneti

R 101 tamamlanmaya çalışılırken bile olacak felaketin psişik âlâmetleri vardı. 13 Mart 1928'de Kaptan W. R. Hinchliffe, Cranwell'den Atlantik'i uçarak geçmek üzere yola çıktı. O, bir savaş kahramanıydı. Yanında ise Elsie Mackay vardı. Bir daha hiç görülmediler. Atlantik üzerinde kaybolmuşlardı.

31 Mart'ta Bayan **Beatrice Earl,** ruh çağırma masasında bir mesaj aldı: *"Ben Hinchliffe. Eşime söyle, onunla konuşmak istiyorum."*

Bayan Earl mesajı kaptanın dul eşine iletti. Emilie Hinchliffe, medyum Eileen Garrett aracılığıyla ölü kocasıyla ilişkiye

geçmeyi kabul etti. (Kaptan yaşarken ruh çağırmayı saçmalık olarak kabul ederdi.)

Seanslarda Hinchliffe'in ruhu R 101'le çok ilgilenmiş izlenimi bırakıyordu. *"Yeni havagemisi hakkında bir şey söylemek istiyorum... Tekne gerilime dayanmayacak."* O, R 101'in pilotu olan arkadaşına bu mesajın iletilmesini rica ediyordu. Ancak, Cardington'daki ekip aldırış etmedi.

Kaptan, son mesajını R 101 Fransa'ya doğru yola çıktığında iletti. *"Fırtına geliyor. Onları ancak bir mucize kurtarabilir."* Ancak, Bayan Eileen Garrett havagemisinin alevler içindeki görüntülerini algılamaya başlamıştı bile...

Büyük rekabet

Temmuz 1930'da R 100 (özel teşebbüsün havagemisi) deneme uçuşlarını başarıyla tamamlamıştı. Montreal'e uçmuş ve 15 gün sonra İngiltere'ye geri dönmüştü. Rivayete göre, iki havagemisinden en başarılısı bundan sonra yapılacak olanlar için model alınacaktı.

Cardington'daki ekibin R 101'in ilk planlanan uçuşu Hindistan'a olacaktı. Bu başarılırsa, R 100'ün Montreal uçuşunu gölgede bırakacak ve R 101'i öne çıkaracaktı.

Hava Bakanı'nın hırsı

Böylece kaçınılmaz sona adım adım yaklaşıldı. Hava Bakanı **Lord Thomson**'ın hırsı, kendinin ve birçoklarının hayatına mal oldu. O, R 101 projesine fanatikçe bağlıydı. Amacı bu görevinden sonra Hindistan Genel Valisi olmaktı.

Ekim sonlarında Londra'da Kraliyet düzeyinde bir konferans olacaktı. Eğer o, başarılı bir şekilde R 101 ile Hindistan'a gidip dönerse, konferansta bütün ilgi üzerine toplanabilirdi.

Eylüldeki uçuş gerçekleşmedi. Havagemisinin kalkış tarihi ekimin ilk günlerine alındı. Lord Thomson, *"Uçuş, ekimin dördünde yapılmalıdır. Çünkü ben planlarımı ona göre yaptım!"* diyordu.

Deney uçuşları tamamlanmadan

Havagemisi bu yolculuk için uygun değildi. Ayrıca başka bir problem daha vardı. Havada Dayanıklılık Sertifikası gerekiyordu. Bu ise ancak deney uçuşları başarıyla tamamlandıktan sonra alınabiliyordu. Ama buna da bir kılıf uyduruldu. Son hız deneyleri uçuş esnasında tamamlanmak üzere geçici bir belge edinildi.

Havalanıyor

4 Ekim saat 18.36'da havagemisi havalanmak için çabalamaya başladı. Bu gerçekten büyük bir çaba gerektiriyordu. 4 ton suyun (safranın yarısı) yalnızca havalanmak için boşaltılması gerekiyordu.

Lord Thomson'ın R 101'i havada görme ihtirası, hem havagemisini, hem de kendisini yok etti (üstte).

Basın, felaketi izleyen olayları hemen başlık yaptı (altta).

İzleyiciler, 237 metre uzunluğundaki havagemisinin yanmış iskeleti yanında cüce gibi görünüyorlar (en altta).

Lord Thomson'a göre havagemisi ev kadar emniyetliydi, yalnızca milyonda bir ihtimalle arıza olabilirdi. Ancak bu arada 5 motordan biri susmuştu. Saat 20.21'de Cardington üssü şu mesajı aldı: *"Londra üzerindeyiz. Her şey mükemmel. Hafif yağmur yağıyor."*

Son mesaj

Saat 21.35'te havagemisi Hastings Kanalı'na ulaştı. Hâlâ alçaktan uçuyordu. Hava kötüydü. Şiddetli bir yağmur yağıyordu ve kuvvetli güneybatı rüzgârı esiyordu. İki saat sonra Dieppe yakınlarından Fransa'ya girildi. Geceyarısı Cardington üssü son telsiz mesajını aldı. R 101'in pozisyonu Abbeville'in 24 km güneyi olarak belirtildikten sonra mesaj şöyle bitiyordu:

"Saygın yolcularımız mükemmel bir akşam yemeğinden sonra, Fransız sahillerini seyrederek son purolarını içtiler. Şu anda hepsi yataklarına çekildiler ve kalkış heyecanını üzerlerinden atmak için dinleniyorlar. Bütün hayati servisler mükemmel olarak çalışıyor. Mürettebat, gözlem işlemi için gerekli yerlere yerleşti."

Acı sona doğru

Havagemisinde dikkat çekmeyen şey onun alçak seyriydi. Bu durum yerdeki gözlemcilerin dikkatini çekmişti. Onlardan biri bu dev geminin yerden 90 metre yükseklikte uçtuğunu görünce paniğe kapıldı. Bu yükseklik kendi uzunluğunun yarısından azdı. Gözlemci onu gördüğünde saat 1.00'di ve Beauvais yönüne doğru gidiyordu...

Kafalardaki uçandaireler

Uçandairelerin gerçekte var olmadığını, insanların onları kafalarında yarattıklarını kabul edenler var. Bu görüşün öncülüğünü ünlü İsviçreli Psikolog Carl Gustav Jung (1875-1961) yapıyor. Aşağıdaki yazıda onun düşünceleri ele alınıyor.

ÇAĞDAŞ PSİKOLOJİDE "kolektif bilinçdışı" terimini ilk kez kullanan **Jung**'tur. Uçandaireler konusu da, ona göre, kendi psikoloji anlayışının mükemmel bir örneğini oluşturur. Bunu kanıtlamak için de 1959'da "**Uçandaireler** " adlı küçük bir kitap yazdı.

Fotoğrafta "uçandairenin" tipik şekli gayet belirgin. Bir sahtecilik ihtimali olsa da, bu görüntünün bir göz aldanması olmadığı kesin. Carl Gustav Jung (içte), uçandairelere ilişkin gerçek ne olursa olsun, çağdaş insan zihni üzerindeki gücünün dairenin sembolik anlamından kaynaklandığına inanıyor (üstte).

Jung'un görüşünün temeli

Jung, psikanalizin önde gelen adlarından biridir. Görüşlerinin temelini "**arşetipler**" (ilkörnekler, ilktipler) kavramına dayandırır. Arşetipler konusuna, yaşadıkları çağda **Eflatun, Sokrat** gibi düşünürler de belirli bir bakış açısıyla değinmişlerdir.

Fakat arşetip kavramının Jung'ta çok daha değişik bir anlayışla ele alındığı görülüyor. Ona göre arşetipler, yaygın bir öneme sahip olan çeşitli semboller, motifler ve şekillerdir. Hemen hemen her insan için aynı anlamı taşırlar. Bilinçaltının derinliklerinden yükselirler ve güçlü duygulara ve imgelere neden olurlar.

Arşetiplerin kaynağı

Jung, arşetipler konusuna daha bir açıklık getirmek için, insanların özellikle inanca dayalı olarak ilgi duyduğu çeşitli alanlar arasında bazı ilişkiler olduğunu saptadı. Bunlar genellikle din, mitoloji, ilkel ve eski törenler, simya ve astroloji gibi bilgi alanlarıydı.

Öte yandan, arşetiplerin modern insanın ruhsal yapısında son derece önemli bir yere sahip olduğuna inanıyordu. Bu görüşünün kanıtlarına da birçok hastasının rüyalarında rastladı. Ayrıca, 20. yüzyıl sanatında, folklorik inançlarda ve popüler mitlerde de aynı olgunun var olduğunu ileri sürdü.

8 yaşındaki kızın rüyası

Örneğin, bir psikiyatrist arkadaşının 8 yaşındaki kızı, çarpıcı görüntülerle dolu rüyalar görüyordu. Görüntüler genellikle çok eski çağlara ait gibiydi. Küçük kızın rüyalarının birinde sözgelimi yılana benzer bir canavar ortaya çıkıyordu.

Jung, bunun 16. yüzyıl simya literatüründe sık sık sözü edilen boynuzlu yılan olduğunu belirtti. Yine aynı rüyada, kızın sonradan ifadesine göre, Tanrı dört bir yandan geliyordu. Burada dünyanın dört yanı kastediliyor olabilirdi. Jung bu "dört yan" meselesinin, Hıristiyanlıktaki kutsal üçgen inancından önce kabul edilen "dörtlü bir Tanrı" kavramı ile özdeş olduğunu düşündü.

Ama bu inanç, 17. yüzyıldan beri unutulmuştu. Yine Jung'a göre küçük kız, birçok sembolden yararlanıyordu. İşte bu durum

1914'te Mons'tan geri çekilen İngiliz askerleri kendilerini melek görüntülerinin koruduğuna inanıyorlardı. Bu resimde melekler askerlerle omuz omuza görünüyorsa da, aslında Alman kuvvetlerinin tepesinde gökte görünerek açıkça onları da koruyorlardı. Çünkü karşı tarafın askerleri de Alman yanlısı meleklerden bahsettiler. Jung, uçandairelerin de benzer şekilde, onları gören kişilerin bilinçli ya da bilinçsiz arzularını ifade ettiğini iddia ediyordu (solda).

insanlığın kolektif bilinçdışında tarih boyunca yer alan arşetiplerin belirgin bir özelliğiydi.

Uçandaire-daire ilişkisi

Jung bu arşetipik imgelerden birinin de daire olduğunu düşündü. İşte uçandaire olgusu da, daire arşetipinin günümüze uygun değişik bir türüydü. Jung, insanların gökte gördükleri-

19. yüzyıla ait Nepal'de bulunan bir Budist resmin merkezini oluşturan bir mandala (solda). Ortadaki sekiz kollu şekil, ulaşılan mükemmelliği ifade ediyor. Çağlar boyu süren reenkarnasyonlarını artık tamamlamış olan bu Bodhisatva, Nirvana mutluluğuna ulaşmasını erteliyor. Çünkü, hâlâ acı çeken varlıklara yardım etmek istiyor. Gene 14. yüzyıla ait bir Alman sunak süsünde görülen bir mandala (sağda) her bakımdan tamlığa ulaşmış başka bir varlığı gösteriyor. Bu da İncil'in Vahiy bölümünde sözü edilen kutsal hayvanlar ile çevrelemiş olan Hz. İsa.

nin gerçek olup olmadıkları tartışmasına hiç girmiyor. Ona göre, uçandaire gördüğünü söyleyen birçok kişi, gerçekten bir şeyler görüyorlar. Üstelik, Jung'a göre böyle durumlarda herhangi bir göz kusuru falan da söz konusu değil!

Askerlerin gördükleri melekler

Aynı duruma **"Mons Melekleri"** olayında da rastlanıyor. 1914'te İngilizler Belçika'nın Mons kentinden geri çekilirken, birçok asker yoğun çarpışmalar sırasında melek gibi kanatlı birtakım görüntüler gördüklerini ileri sürdüler. Jung'a göre savaşın dehşeti içindeki askerler, melek görünümündeki savaşçıları kendi kafalarında yaratmışlardı.

"Bu şekilde yoğun duygu halleri içinde yaşayan insanlar, toplu görüntüler görmeye çok yatkındır" diyor, Jung. Bu görüntüler insanların duygusal ihtiyaçlarına cevap verecek bir şekil alıyorlar. Bir anlamda duyguların yansıması oluyorlar...

Kolektif yansıma

Kısacası, Jung'a göre çağımız insanı bir ruh arayışı içindedir. Bu arayış sırasında duyulan gerginlik, korku ve üzüntü, kolektif yansımalara neden olur. Sonuçta da, çeşitli görüntüler, söylentiler, panik içindeki kitleler ve garip garip inançlar ortaya çıkar. Bir mitin görünür bir şekilde ortaya çıkmasını, Jung bu tür duygu yansımalarıyla açıklıyor.

Çağdaş mitler

Jung 1959'da yazdığı **"Uçandaireler"** adlı kitabının alt başlığına da, bu görüşünden hareketle, **"Gökte Görünen Şeyler Üzerine Çağımızın Bir Miti"** adını verdi. Bir mit, bir olayın ya da gerçeğin açıklamasını yapan Tanrılar ya da kahramanlar şeklinde tanımlanabi-

lir. Ya da kapalı bir anlamı olan, sembolik anlatımlarla dolu öykü de denebilir. Değişen dünya koşullarından ötürü, çağdaş bir mitte eskiye oranla birden çok arşetip bulunur.

Mitlerin yansımaları

Görüldüğü kadarıyla Jung, uçandairelerin bir tür mit yansımaları olduğunu ileri sürüyor. Uçandairelerin, insanlığın kolektif ruhsal yapısındaki önemli değişikliğin habercisi olabileceğini de belirtiyor. Bu değişikliğin de bugün batıda çok yaygın bir şekilde, gizemciliğe olan meraktan kaynaklandığını düşünüyor.

Bu değişikliğin daha başka nedenleri de olabilir. Çünkü tarih boyunca bu tür değişikliklere din, sanat ve edebiyat alanında ortaya çıkan patlamalar şeklinde rastlanır. Bu tür durumlarda en güçlü ve üstün durumda olan arşetipler kendilerini göstermişlerdir.

Jung'un görüşüne göre, belki de uçandaireler tüm arşetiplerin en güçlüsü olan "**mandala**"nın çağdaş bir görünümüdür. Mandala sözcüğü Sankskrit kökenlidir. Hindu dini ve sanatı baştan aşağı mandala sembolleriyle doludur. Aslında mandala her yerde insanın karşısına çıkar. Günümüz çocuklarının çizdiği çeşitli resimlerden tutun da, tarih öncesi kalıntılara kadar. Mandala basit bir dairedir. Ama sayısız çeşitlemeleri vardır. Örneğin, ortasında nokta bulunan bir daire olabilir, dörde bölünmüş bir daire de olabilir. Bir eksiksizliği, bir bütünlüğü simgeler.

16. yüzyıla ait bir uçandaire olayı. Bu tahtabaskı resmin alındığı sayfada bir tanığın anlattıkları yazılı. Basel'de 7 Ağustos 1566'da çok sayıda büyük siyah kürenin havada göründüğünü, Güneş'i arkalarına alarak büyük bir hızla hareket ettiklerini ve dövüşür gibi birbirlerine yaklaştıklarını, bazılarının kırmızılaşıp alevler içinde kaldıktan sonra yok olduklarını anlatır (üstte).

Çağdaş dünya

Bu durum bizi yine çeşitli sorunlarla karşı karşıya olan çağdaş insana getiriyor. Bunalımlı bir dünyada yaşıyoruz. Parçalanmış düşünceler ve bilinçler arasında, bırakın uyumu, ortak anlaşma noktaları bile yok!

Yaşamı ayakta tutan gelişmiş teknoloji, bir yandan da insan soyunu ortadan kaldırma ile tehdit ediyor. İnsan doğasındaki mantıksız ve karanlık yanların 18. ve 19. yüzyıldaki ilerlemeler ile kaybolduğuna inanılıyordu. Oysa 20. yüzyılda hâlâ varlıklarını sürdürüyorlar.

Bilim ve maddeci değerler insanlığa yüksek bir yaşam deneyi getirdiler. Ama aynı uygarlık, akıl dışındaki diğer tüm insani özellikleri bir kenara koydu. Duygular, içgüdüler, hayal gücü, dinsel kaygılar değerlerinden çok şey kaybettiler. Sözgelimi Hıristiyan dünyası dinsel geleneklerinden artık güç alamıyor. Jung, şöyle diyor: *"Bizim mitimiz artık sustu, sorularımıza cevap vermiyor."*

Jung, dünyayı hasta olarak görüyor. Ona göre parçalanmış bilinç, iyileştirilmeyi bekliyor. Parçaların tekrar birleştirilmesi ise, aralarında sağlıklı ve uyumlu bir dengenin kurulup, belirli bir bütünlüğe ulaşmasıyla mümkün. Bilinçsizce isteklerinden ötürü, ruhsal bir açlık içinde bulunan insan, her yere hatta gökyüzüne mandalalar yerleştiriyor.

Uçandairelerin açıklanması

Bu çözümlemelerin aydınlattığı başka noktalar da var. Jung, doğal olarak mandala motifinin yaygınlığını ve geçerliliğini kanıtlamak istiyor. Ama iş uçandaire olaylarına gelince biraz zorlandığı anlaşılıyor. Mandala örneklerini araştırmaları sırasında, bunlara ister istemez rüyalarda ve çağdaş sanatta rastlıyor ve bulduklarını da kullanıyor.

Jung daha başka açıklama olasılıklarını da göz önünde bulundurmayı ihmal etmiyor. Bazı uçandaire olayları ile mandala rüyalarının cinsel sembollerle ilgili öğeler taşıyabileceklerini belirtiyor.

İnsanlar kurtarıcı arıyor

Uçandaire olaylarının göksel yanının da Jung'un çözümlemesinde önemli bir yeri var. Jung, incelediği uçandaire olaylarında, uçandairelerin doğal olmayan hareketleri ve uçuş biçimlerinden özellikle etkilendi. Uzayda dolaşan bu mandalaların dünya kökenli olmamasının tanıklar için ne kadar önemli olduğunun bilincindeydi.

Bazı hallerde, tanık tehlikede olduğu şeklinde bir izlenime kapılıyordu. Ama daha önemlisi aynı tanık, uçandairenin bu ziyareti ile dünyadışı gelişmiş varlıkların varlığından haberdar olabiliyordu. Gökten gelen güçlü ve dost varlıklar, dünyayı izliyor ve insanın kendi kendini yok etmesine yönelik davranışlarını üzüntüyle karşılıyorlardı.

Jung, çeşitli insanların uzaylılarla yakın ilişkiler kurduklarını iddia ettikleri olaylara da dikkat çekiyor. Üstelik birçok tanık da bu kibar ziyaretçiler tarafından gemilerine alınıp gezdirildiklerini söylüyor. Jung, bu tür olaylara da pek inanmıyor. Fakat şöyle de bir sonuç çıkarıyor. Burada bütünlük arzusu, çok daha belirgin bir hal alıp bir kurtarıcı özlemi

ve hayali şekline dönüşür. İnsanoğlundan daha güçlü olan kurtarıcı, kendi başımıza sağlayamayacağımız huzura varmak için Dünya'ya iniyor...

Tarihi uçandaireler

Jung, çözümlemesinin bir kısmında, gökte görülen cisimlere tarih boyunca rastlandığına işaret eder. Kuşkusuz tarihteki olaylar, günümüzdeki bilimkurgu öykülerinde olduğu gibi, uzaygemileri şeklinde değildir. Bunlar daha çok, garip hareketlerle uçan küreler,toplar ve dairelerdir.

Fotoğraflar ve radar kayıtları

Fakat Jung, son tahlilde uçandaire olayını inkâr etmiyor. Uçandaire söylentilerinin nesnel ve fiziksel temelleri olabileceğini kabul ediyor. Dünyayı kurtaracaklarını vaat eden varlıklar ile uçandaire gezileri gibi olaylar rüya ya da sanrı olarak kabul edilebilir.

Fakat kameraların ya da radarların da rüya veya sanrı gördüğünü kimse ileri süremez! Jung, radar ekranlarında görülen kimliği bilinmeyen uçan cisimlerin ya da çekilen

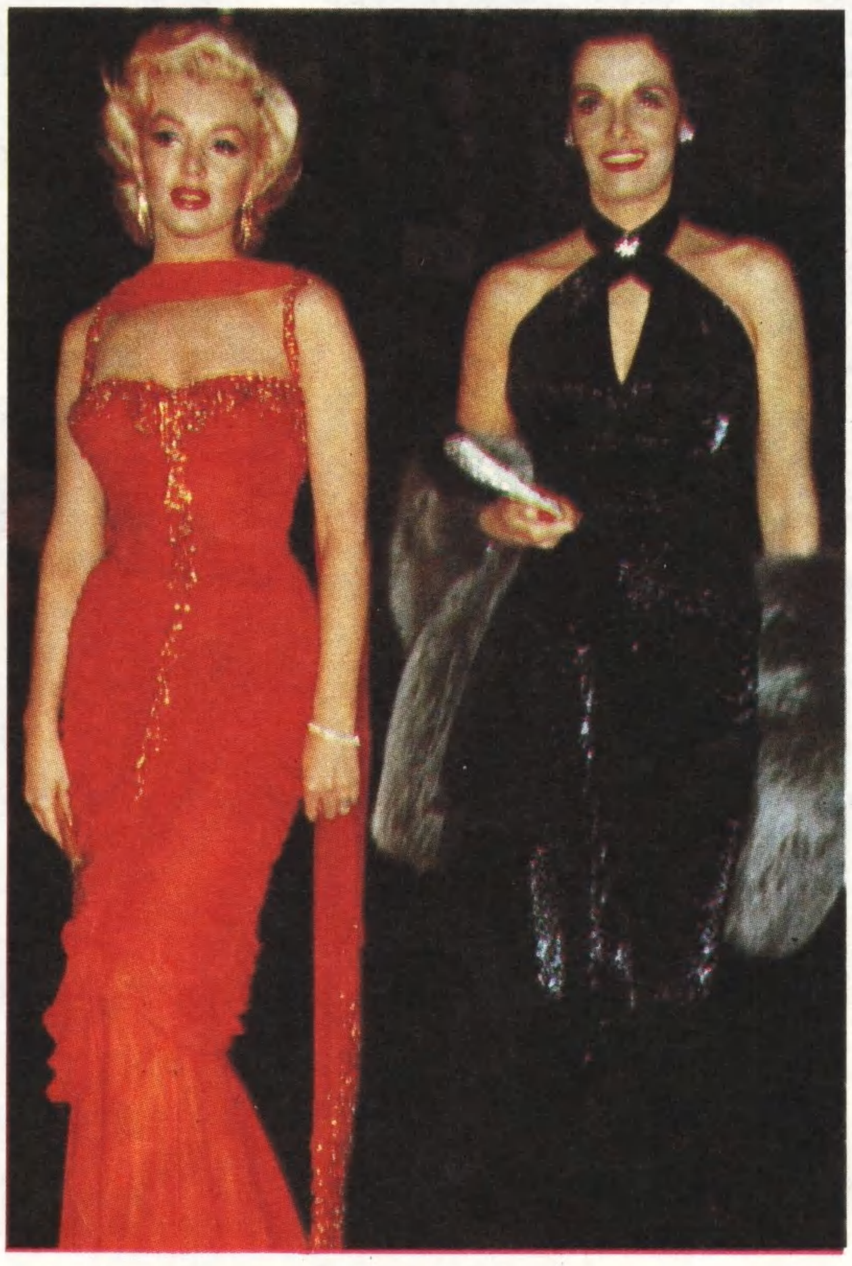

Başka sembollerde olduğu gibi, seks sembollerinde görülen özellikler çoğunlukla onlardan etkilenen kişilerin "yansıttığı" özelliklerdir. Sinema seyircileri Marilyn Monreo'yu sıcak, yumuşak ve uysal; Jane Russell'ı ise güvenilmez, değişken ve gösterişli olarak görürler. Bu sinema Tanrıçalarının gerçek kişilikleri milyonlarca kişinin umutları ve arzuları doğrultusunda onlara yansıttıkları kişiliklerden çok farklıdır (sağda).

Milyonlarca kişinin asla sahip olamayacağı bu Rolls Royce, toplumsal mevkinin getirdiği başarı ve güven sembolü olarak kabul ediliyor (altta).

binlerce gerçek fotoğrafın varlığını kabul ediyor. Fakat şöyle diyor: *"Ya ruhsal yansımalar radar sinyali gönderiyor ya da gerçek cisimler mitolojik bir yansıma şeklinde ortaya çıkıyorlar."*

Jung'un yorumlaması

Şunu da göz önüne almak gerekir ki, Jung birçok konuda yanlış ya da değişik biçimlerde yorumlanan birisi. Özellikle rüya, astroloji ve benzeri konulardaki araştırmaları ve söyledikleri tam anlaşılmıyor. Birçok kişi onun uçandaireler ile ilgili görüşlerini yeterince incelemeden tartışmaya giriyor.

Jung, gene de önyargılı davranmayıp, olaylar karşısında açık kalmayı başardı. Zihninde, bunu sağlayacak çok malzeme vardı. Bu şekilde, insanın bilinçaltını anlama yolunda bu malzemelerin yararlı olacağını düşünüyordu. Bu amaçla da uçandairelerin sembolik ilgileri üzerinde durdu ve incelemelerini bu noktada odakladı.

Düşüncesi değişti mi?

Jung, uçandaireler ile ilgili kitabının yayınlanmasından sonraki yıllarda, İsviçre'de bulunan yeğenlerinden biriyle ilişkiye geçti. Jung'un yeğeni uçandaireler ile ilgili bir uzman olarak tanınıyordu. Flying Saucer Review dergisi yöneticilerinden **Gordon Creighton** ise Jung'un zamanla uçandaireler konusu hakkında çok farklı düşündüğünü belirtir. Yani artık, uçandairelerin güçlü arşetiplerin sembolik yansımaları olduğu iddiasını çoktan terk etmişti. Bilinçten istediklerimizle uçandaireler arasında herhangi bir bağlantı olabilir. Hatta uçandairelerin insan ruhunun derinliklerini etkilediği söylenebilir. Jung'da gerçek bir bilim adamı gibi davranarak, zamanla bu tür olayların ardında daha başka anlamlar olabileceğini düşünmeye başlamış olabilir...

Daha fazla bilgi için:

Carl Gustav Jung, *Man and his symbols*, Aldus 1964
Modern man in search of a soul, Routledge and Kegan Paul 1970
Flying saucers, Routledge and Kegan Paul 1977

Hz. İsa'nın kefeni (III)

İsa Peygamber'in İtalya'nın Turin kentindeki kefeni (Bkz. Sayfa 367) üzerinde son yıllarda önemli araştırmalar yapıldı. Bu kefeni saran gizem daha da derinleşti.

FRANSIZ BİLİMLER AKADEMİSİ, Dr. **Yves Delage**'nin bulgularını reddetti. Dr. Delage ise kefenin gerçekten **İsa**'ya ait olduğunu iddia etmeye devam etti. Konu 30 yıl kadar muallakta kaldı.

Sonra 1932'de bir Fransız, Dr. **Pierre Barbet** konuya tıbbi açıdan yaklaştı. Dr. Barbet bir adli patologdu (hastalıklar bilmi uzmanı). Elinde kefendeki figürün bir önceki yıl çekilmiş, ilk örneklerinden çok daha net olan bir seri fotoğraf vardı.

Dr. Ray Rogers, Dr. John Jackson ve Prof. Giovanni Riggi, Turin Kefeni'nin araştırma ekibinde 1978 Ekimi'nde bir arada çalıştılar. 5 gün boyunca kefeni ellerindeki en modern aletlerle dayanıklılık testine tabi tuttular. Buldukları bütün ayrıntıları yayınladılar. Fakat cevapsız kalan sorular arttı (üstte).

Bileklerden çivilenmiş...

Dr. Barbet'in ilk ilgilendiği konu, bileklerdeki çivi yaralarıydı. Geleneksel olarak İsa avuçlarından çivilenmiş olarak düşünülürdü. Bugüne kadar yapılan tüm resim ve heykellerde de çarmıhtaki İsa böyle canlandırılmıştı.

Kadavralarla deney yapan doktor bir insan elindeki etlerin ölü bir vücudun ağırlığını çekemeyeceğini ortaya koydu. Eldeki etler hemen parçalanıyordu. Bir de çarmıha gerilen kişinin hemen ölmediği, acıyla kıvrılıp büküldüğü düşünülürse avuç içlerinden çivilenmenin olanaksızlığı ortaya çıkıyordu.

Çarmıha germe işlemi MS 4. yüzyıldan beri yasaklanmıştı. Bu nedenle geleneksel ressamlar bu gerçeği bilmiyorlardı. Öyleyse, kefen ortaçağda yapılmış bir sahtekârlıksa, bunu yapan kişi böylesine özel bir bilgiyi nereden bilecekti?

Radyus kemiği

Dr. Barbet, bir vücudu çarmıha germenin en iyi yolunun kişiyi bilekteki radyus kemiğinden çivilemek olduğunu saptadı. Kefende de durum böyleydi. Buna ilaveten böyle çivilenmeyle eldeki orta sinir de zarar görüyordu. Böylece başparmaklar istemsiz olarak avuçlara doğru çekiliyordu. Ellerin bu pozisyonu da kefendeki figürün ellerine uymaktaydı.

Çarmıhta ölüm...

Kefendeki figürün yan tarafındaki yaranın etrafındaki kan izlerinin yanında berrak bir sıvıya ait izler de vardı. İncil'deki tanımda İsa'nın yanından kan ve su aktığı yazılıydı. Bu da kefene uymaktaydı.

Çarmıha gerilen kişinin ölümü kan kaybından olmaz. Ölüm nedeni şok ve boğulmadır. Akciğerler vücudun gerilmiş pozisyonunda sıkışırlar. Kurban nefes almaya çalışırken vücudunu doğrultmaya çalışır. Bu durum onda korkunç acılara yol açar. Bu yönde yapılan her hareket kurbanı güçsüzleştirir. Ve nihayet kurban vücudunu kaldıramaz hale gelir, nefes alamaz ve boğulur.

Boğulma, akciğerlerde sıvı birikmesine neden olur. Dr. Barbet, yan taraftan batırılan bir mızrağın sol akciğerin ucunu yırtabileceğini ve sıvının dışarı akacağını göstermeyi başardı.

Kumaşın incelenmesi

Dr. Barbet'in raporu büyük ilgi uyandırdı. Ortodoks bilim adamları ve sindonologlar (Yunancada kefenciler) bilimsel ve kapsamlı bir araştırma için baskı yapmaya başladılar.

Ancak eski Kral **Umberto** 1970'lere dek direndi. Fakat baskılar yoğunlaşmıştı ve nihayet incelemeye izin çıktı. Yapılacak en önemli işlerden biri kumaşın kesin tarihini saptamaktı. Bu saptamayı yapmanın en modern yöntemi Karbon 14 yöntemiydi. Ancak bu yöntemle kumaşın bir parçasını yok etmek gerekmekteydi. Umberto, bu yönteme izin vermedi.

Bunun üzerine, 1973'te iki ünlü Avrupalı

bilim adamı daha geleneksel yöntemler kullanmak üzere çağrıldılar. Bunlardan biri ünlü İsveçli adli tıpçı Profesör **Max Frei**, diğeri ise Belçika'daki Ghent Üniversitesi'nden bir kumaş uzmanı olan Profesör **Gilbert Raes**'di.

Bu iki bilim adamı kefen üzerindeki görüntünün tamamen yüzeysel olduğunu bildirdiler. Ancak en üstteki iplikler etkilenmişti. Büyütme altında bile hiçbir renk maddesi görülmüyordu.

Filistin'le kurulan bağlantı

Prof. Frei, laboratuvar analizi için örtünün üstünden toz parçacıkları topladı. Bu tozların arasında 48 farklı polen örneği buldu. Polen tanelerinin tanınması modern adli tıp biliminin başvurduğu en kesin yöntemlerden biridir. Polenler en zor şartlarda bile neredeyse sonsuza dek kalabilirler.

Polenlerin çoğu beklendiği gibi Fransa ve Kuzey İtalya'da yaşayan bitkilere aitti. Ancak polenlerin 7 türünün tuzcul bitkilerden geldiği kanıtlandı. Bu bitkilerin yetişme alanları Ölü Deniz ve Filistin'in belli bölgeleriydi. Bu durum çok ilginçti. Fakat buna rağmen kefenin kökeni bu yolla kesin olarak ortaya çıkamazdı. Polenler rüzgârla çok uzak mesafelere kadar gidebilirlerdi. Ayrıca kefene polenler hacıların elbisesinden de bulaşabilirlerdi. Çünkü eskiden kefen açık olarak halka gösteriliyordu.

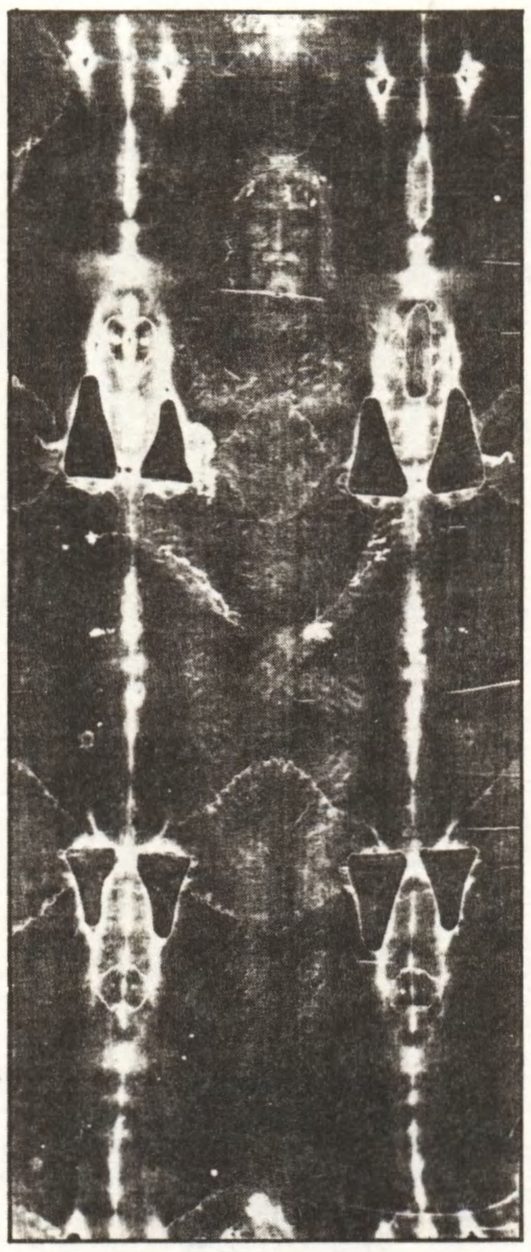

Kefen, fotoğraf negatifinde görüldüğü gibi. Vücudun yüzeyini kaplayan yaraların, uçları demir veya kemikli iki dilli Roma kırbaçlarının açtığı izlerden olduğu düşünülüyor (üstte).

Deneysel fotoğrafçı Leo Vala'nın 1963'te kefendeki başı model alarak oluşturduğu 3 boyutlu baş. Leo Vala kefendeki yüzün fotoğraf negatifini toprağa yansıttı. Sonra yüz çizgilerini toprakta oluşan gölgelerin derinliğine göre oluşturdu (solda ve sağda).

Avrupa dokuması olamaz!

Prof. Raes kefenden iplik örnekleri aldı. Filistin'den gelmiş olabileceğini destekleyici kanıtlar buldu. Örtü, Ortadoğu pamuklarından dokunmuştu. Balıksırtı kabarık bir dokumaydı. Bu dokuma cinsi, Filistin basit dokumasından daha pahalıydı.

İplik elle eğrilmişti. Bütün Avrupa iplikleri MS 1150 yıllarında tekerlekle eğirilirdi. Ayrıca iplikler de dokunmadan önce boyanmıştı. Bu da oldukça ilkel bir boyama yöntemiydi. Yani büyük bir ihtimalle kefenin kumaşı Avrupa'da dokunmamıştı.

Fotoğraf negatifine benzetiliyor

1974'te kefendeki görüntünün bir fotoğraf negatifi olduğu keşfi kadar önemli bir keşifte bulunuldu. Amerikan Hava Kuvvetleri'nden bilim adamı, **John Jackson** ve **Eric Jumper** kefenin yepyeni bir yöntemle resmini çektiler. Kullandıkları alet VP-8 görüntü analizleyicisiydi. Alete bağlanan bir bilgisayarla, kefendeki görüntünün 3 boyutlu bir modelini bir mukavva üstünde oluşturmayı başardılar.

Bu gelişmeyle birlikte, Amerikalı bir grup bilim adamı kefenin daha ayrıntılı incelenmesi gerektiğine karar verdiler. Böylece Mart 1977'de Turin Kefeni'ni Araştırma Projesi eski Kral Umberto'dan izin aldı. Ancak kefene herhangi bir zarar verilmeyecekti.

36 bilim adamı inceliyor

8 Ekim 1978'deki halka açık gösteriden sonra, kefen azot dolu muhafazasından çıkarıldı. Turin Sarayı'na getirildi. Ve 36 bilim adamı tarafından dikkatlice incelendi. Bilim adamları yanlarında 72 ayrı ültra modern alet getirmişlerdi. Aralarında fizikçiler, biyokimyacılar, adli tıp bilimcileri, patologlar, mikrofotoğraf uzmanları, analizciler ve Amerikan Nükleer Teknoloji Cemiyeti'nden bir grup uzman vardı.

Bir bilim adamının itirazı

Aradan iki yıl geçti. İnceleme ekibinden bir açıklama çıkmadı. Kefenin sahip olduğu gizem eskisinden daha da yoğunlaştı. İncelemeye katılan 36 bilim adamından sadece biri bu gizeme hücum etti. Bu kişi Chicago'da özel bir kimya analiz şirketinin şefi olan Dr. **Walter C. McCrone**'du.

Dr. McCrone, daha önceleri Vikinglere ait olduğu iddia edilen bir haritada kullanılan

mürekkepin ortaçağlara ait olduğunu kanıtlamıştı. Doktorun kefen hakkındaki görüşleri de aynı paraleldeydi. Ancak kendisinin de itiraf ettiği gibi, saraydaki esas incelemeye katılmamıştı. Alınan örnekler üzerinde çalışmıştı.

Isı dalgası ile

Santa Barbara Araştırma Merkezi'nden ışın araştırma uzmanı **Sam Pellicori**, Dr. Delage ve Vignon'un teorisini inceledi. Onlara göre görüntü vücut teri ve yağlamak için kullanılan maddelerin bir kimyasal reaksiyonu sonucunda oluşmuştu. Ancak, Pellicori bu görüşü reddediyordu. Ona göre görüntü, örtünün değemeyeceği bölgelerde ve yüzün belli bölgelerinde de vardı. O şöyle diyordu:

"Görüntümün oluşumu şaşırtıcıdır. Üstteki ipliklerin üst kısımları sanki kaynatılmıştır. Bazı kanıtlar bunun şiddetli bir ısı dalgasıyla olabileceğini göstermektedir."

Kan lekeleri

Görüntüdeki kan izleri de çok ayrıntılı olarak incelendi. İlk ve en önemli nokta, o izlerin normal yolla oluştuğuydu. Kefendeki figürü bir negatif resim olarak düşünürsek kan lekeleri pozitifti. Kefenin altındaki astar kaldırıldığında bu lekelerin 16. yüzyılda dikilmiş olan astara da geçtiği gözlemlendi.

Halbuki görüntünün kendisi astara geçmemişti. New England Enstitüsü'nden Dr. **John Heller**'e göre, deneylerin hiçbiri bu eski lekelerin kan olmadığını göstermiyordu.

Ayrıca lekelerin etrafında ancak mikroskobik olarak görülebilen ikincil lekeler de vardı. Bunlar kan serumu lekelerine şaşırtıcı derecede benziyorlardı. Kan pıhtılaşmaya başladığında bu berrak sıvı, yani serum, ayrışırdı.

Ültraviyole deneyleri kan lekelerinin floresans vermesine neden olmuştu. X ışınları ile de pozitif kan deneylerindeki ayrı demir oranları saptandı. En önemlisi, Dr. Heller, iplikler arasında minik kristaller buldu. O, bunları yıllar geçtiğinden değişmiş olan hemoglobin olarak kabul etti.

Kırbaç izleri

Lekelerin biçimi ve yönü de gerçeğe uygundu. Sanki yeni çarmıha gerilmiş bir vücut söz konusuydu. Bilek yaralarındaki lekeler dirseklere dek çıkıyordu. Haça gerilmiş pozisyondaki ellerden akan kanlar da aynı böyle çıkardı.

Buna ilaveten, yandaki yaradan sızan kan arkada göllenmişti. Bu da gerçeğe uygun bir ayrıntıydı. Nihayet kefendeki figür, tepeden tırnağa bütün yüzeyi yaralarla kaplı bir vücudu andırıyordu. Bu da kırbaçlanma izleri gibiydi.

Kral'ın izni gerekiyor

Bugüne dek Karbon 14 yöntemi denenmedi. Çünkü bu yöntemde kefenin bir parçasını yok

Turin kefenindeki görüntüden Leo Vala'nın oluşturduğu toprak modelden iki değişik görüntü daha, iki Amerikalı tarafından 1974'te oluşturulan benzer bir model, bilim adamlarını kefenin detaylı incelenmesi gerektiği hakkında ikna etmişti (solda ve sağda).

etmek gerekiyor. Bununla beraber çok küçük parçalarla örtünün tarihini en çok 150 yıllık yanılmayla bulabilen yeni yöntemler bulunuyor. Bunun içinde yine Kral Umberto'nun izni gerekiyor.

İki soru

Turin'in kutsal kefeni hakkında iki büyük soru işareti hâlâ kafaları meşgul ediyor. İlki şu: *"Eğer görüntü bir ısı dalgasıyla oluştuysa, buna, ne sebep oldu?"*

Ve ikincisi, 1902'de Fransız Bilimler Akademisi'ne Dr. Yves Delage tarafından sorulan soruydu: *"Eğer kefen İsa'ya ait değilse kimindi? Basit bir suçluya ait olamazdı!"*

National Geographic dergisinin yazarlarından **Kenneth Weaver,** ekibin kefeni incelemesini baştan sona dek izledi. Şöyle diyordu: *"Hem bilim adamları hem din adamları sonsuza dek kanıtların sınırları dışında kalacaklar!"*

Teybe konuşan ölüler

Modern teypler ölümden sonraki yaşam hakkında deliller mi sağlıyorlar? Binlerce ses, kendilerinin ölülere ait olduklarını fısıldıyor. Kaydedilen bu sesler için, hiçbir mantıklı açıklama getirilemiyor. Bu seslerin kökenleri nedir?..

THOMAS EDİSON 19. yüzyılın en büyük ve en pratik bilim adamlarından biriydi. Telgrafı mükemmelleştiren, fonografiyi icat eden ve Amerika'ya ilk elektrik ışığını getiren odur. 1882'de kurulan bir jeneratör istasyonu ile New York'un caddelerinin elektrikle ışıklandırılmasının planlayıcısı oldu. Bundan tam 12 yıl sonra da 'Kinotoskop" adını verdiği ilk hareketli film şovunu gerçekleştirdi.

Ölülerle ilişkiye geçmek

Bu kadar başarısının yanında 1920'de **"Scientific American"** dergisinin onunla yaptığı röportaj birçok şüpheler uyandırdı. Acaba 73 yaşındaki mucit bunamış mıydı? Derginin 30 Ekim tarihli sayısında, üzerinde çalıştığı aletin ölülerle ilişkiye geçmek için olduğunu söylüyordu:

"Eğer kişiliğimiz ölümden sonra da yaşayabiliyorsa, dünyada kazandığımız bilgiyi, zekâ ve anıyı saklaması hem mantıklıdır hem de bilimsel olarak mümkündür. Bu nedenle, denebilir ki, kişilik, ölüm dediğimiz olaydan sonra da devam ediyorsa, dünyada bıraktıklarıyla ilişkiye geçmek isteyecektir.

Bu kişiliğin maddeyi de etkileyebileceği düşüncesindeyim. Bu mantık doğruysa, o zaman eğer yeterince duyarlı bir alet yaparsak bu tip ilişkileri kaydedebiliriz demektir..."

Edison, böyle bir alet üzerinde çalıştıysa da başarıya ulaşamadı. Ancak birçok modern bilim adamının gözünde, görüşleri 1959 yazında doğrulandı.

Tesadüfi bir kayıt

Ünlü İsveçli ressam, müzisyen ve film yapımcısı **Friedrich Jürgenson,** bir gün pilli teybini alarak evden çıktı. Amacı uzak ıssız bir yerde kuşların sesini kaydetmekti. Eve dönüp de teybini çaldığında kuş seslerinin yanında zayıf insan sesleri duydu. Bu sesler İsveççe ve Norveççe olarak kuşun şarkısını tartışıyorlardı.

Olayı tesadüf olarak gören Jürgenson, bir radyo dalgası aldığını zannetti. Yine aynı deneyi tekrarladı. Bu kez daha değişik sesler duydu. Bu sesler ona sesleniyor ve ölmüş akraba ve arkadaşları olduğunu iddia ediyorlardı. Birkaç yıl boyunca Stockholm yakınlarındaki Mölnbo'daki evinde bu konu üzerinde çalıştı. Çalışmalarının sonuçlarını 1964'te **"Kâinattan Sesler"** adlı kitabında yayınladı.

Bu kitap, Alman Psikolog Profesör **Hans Bender**'in ilgisini çekti. Psikolog, Freiburg Üniversitesi'ndeki Parapsikoloji Enstitüsü'nün müdürüydü. Bu kürsünün masrafları hükümet tarafından karşılanmaktaydı. Profesör, bilim adamlarından oluşan bir ekip kurdu. Deneyler tekrarlandı ve sonuçlar analiz edildi.

Alınan sonuçlar

Bilim adamlarının konuyla ilgili raporunda şunlar yazılıydı: Fabrikadan yeni çıkmış bir kaset, sessiz ortamlarda normal bir teybe takılıyor. Olay yerinde kayıt yapılıyor. Kaset dinlendiğinde, tanımlanan kelimelerle konuşan insan sesleri duyuluyordu.

Fonograf ve elektrik ampulünün mucidi Thomas Alva Edison (1847-1931) 1920'de bir aletin gelişmesi üzerinde çalışıyordu. O, ölülerle bu alet sayesinde telepatik olarak ilişkiye geçeceğine inanıyordu (üstte).

Bu seslerin kökeni çağdaş bilimce açıklanamıyor. Seslerin kendileri, normal insan sesleri gibi izler oluşturuyorlar.

Hiçbir yerden gelen sesler

Bu seslere *"hiçbir yerden gelen sesler"* adı verildi. Dr. Bender'e göre bu olay insanlık için nükleer fizikten bile önemlidir. Olayın paranormal kökenli olması da çok muhtemeldir.

Bilim adamları araştırıyor

Jürgenson'un garip keşfinden diğer bilim adamları da etkilendiler. İsveç'teki Uppsale ve Sovyetler Birliği'ndeki Riga Üniversitelerinin eski profesörü Dr. **Konstantin Raudive** de olayla ilgilendi. Bu psikoloji profesörü, 1965'te Jürgenson'un deneylerini duyduğunda

Ölülerden gelen ses olayının mucidi Friedrich Jürgenson (oturan) Profesör Hans Bender ile birlikte. Prof. Hans Bender bir grup araştırmacıyla beraber Jürgenson tarafından alınan sesleri inceledi. Kendi kayıtlarıyla beraber ayrıntılı deneyimler elde etti (solda).

Almanya'da yaşıyordu. Ünlü Psikolog **Carl Jung**'un eski bir öğrencisiydi. Sovyet devriminden sonra 1945'te Letonya işgal edilince ülkesinden kaçmıştı. O zamandan beri, deneysel psikoloji üzerinde ün yapmış bir yazardı.

Dr. Raudive de esrarlı seslerle kayıt deneyleri yaptı. 1965'ten 1974'teki ölümüne dek çok başarılı kayıtlar aldı. Ekibi arasındaki İsveçli **Alex Schneider** ve **Theodor Rudolph** da vardı. Theodor Rudolph, yüksek frekans elektronik mühendisliğinde uzmandı. Sıkı laboratuvar şartlarında 100.000'den fazla kayıt yapıldı. Çalışmaların analizleri incelendi. 1960'lı yılların sonlarına doğru sonuçlar Almanya'da kitap halinde basıldı. Kitap İngiliz yayımcı **Colin Smythe**'in ilgisini çekti. Bu kitap daha sonra İngilizceye de çevrildi.

Annesinin sesini kaydediyor

Peter Bander, yukarıda sözü edilen kitaba önsöz yazmıştı. Sonraları teypte ilk tuhaf sesi nasıl duyduğunu anlattı. Colin Smythe yeni bir kaset almıştı. Buna Dr. Raudive'in talimatlarına uygun bir şekilde kayıt yaptı. İnsan sesine benzer bir ritim duyuldu. Ancak Dr. Smythe ne olduğun anlayamadı. Peter Bander, kasetin o kısmını 2-3 kez dinledi.

Sonra birden sesin ne dediğini anladı. Ses bir kadına aitti. Almanca olarak *"Kapıyı aç!"* diyordu. Bay Bander, sesin ölmüş annesine ait olduğunu fark etti. Annesi ölmeden önce mektup yerine birbirlerine teyp kaseti yollarlardı. Söylenen söz de çok anlamlıydı. Meslektaşları da, çalışırken ofisinin kapısını kapadığı için ona takılırlardı.

Bay Bander şaşırmıştı. Almanca konuşmayan iki kişiye duydukları kelimeleri anladıkları gibi kâğıda dökmelerini istedı. Yazdıkları şeyler duyduklarına tamamen uymaktaydı. Sonunda Peter Bander sesin gerçek olduğuna ikna oldu.

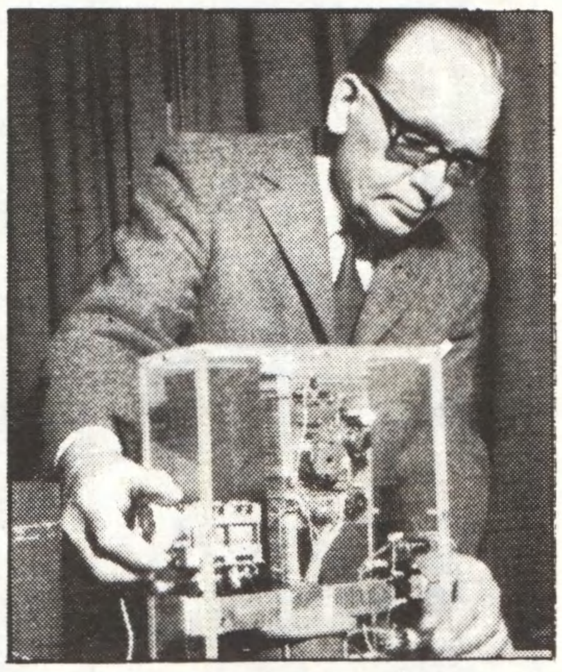

Dr. Konstantin Raudive "goniometer" denilen aleti çalıştırıyor. Bu alet ruhların seslerini almak için Telefunken Şirketi'nden Theodor Rudolph tarafından yapılmıştı (üstte).

Papa IV. Paul, Friedrich Jurgenson'a 1969'da bir nişan verdi. Katolik kilisesi sesler hakkında resmi bir görüş belirtmedi. Ancak Jürgenson kendisinin Vatikan'da sempati uyandırdığını söylüyordu (altta).

Kilisenin ilgisi

Kitabın 1971 yılında İngilizceye çevrilmesinden sonra dünyanın her yerinde ciddi olarak araştırmalar başladı. Olaya Vatikan da resmi olmayan bir şekilde ilgi gösterdi. Katolik papaz ve bilim adamları, kendi deneylerini kendileri geliştirdiler. Bu araştırıcıların arasında Prof. **Gebbard Frei** çok ünlüydü.

Bu profesör; psikoloji, parapsikoloji ve antropoloji dallarında uluslararası üne sahipti. Prof. Frei, aynı zamanda da Papa II. Paul'ün kuzeniydi. Bu Papa 1969'da Friedrich Jürgenson'a Vatikan hakkında yaptığı belgesel filmden dolayı nişan vermişti. Jürgenson, Ağustos 1971'de Peter Bander'e ses olayının Vatikan'da ilgi uyandırdığını söylemişti.

NASA da haberdar!

Olay, NASA'nın da (Amerikan Ulusal Uzay Araştırma Merkezi) ilgisini çekti. Cape Kennedy'den iki Amerikalı mühendis Dr. Raudive'i ziyaret ettiler. Ziyaretçiler doktorun aletlerini incelediler. Sorular sordukları gibi, akıl da verdiler. Ancak Dr. Raudive'e Amerikan uzay programının ses olayıyla ilgilendiğine dair kesin kanıt vermediler.

Dr. Raudive şöyle düşündü. NASA'dakilerin konu hakkında bilgileri vardı. Kendisi nispeten basit aletlerle böyle sonuçlar alırsa, kim bilir onlar o etkin kayıt aletleriyle ne sesler alıyorlardı. Nereden köken alırlarsa alsınlar, sonunda Jürgenson'un kâinattan aldığı sesler, parapsikoloji alanında âdeta yeni bir çığır açtı...